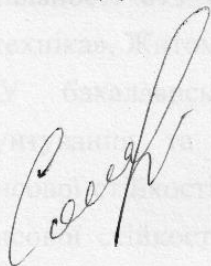

28
06.06.2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, БІЗНЕСУ ТА МАРКЕТИНГОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

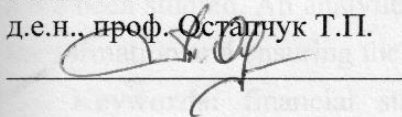
Самчук Сергій Валентинович
(студент групи ЗМО-21-2с)

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

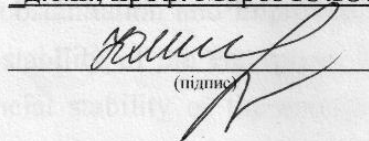
ФОРМУВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА

(представлена на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»
галузі знань 07«Управління та адміністрування» спеціальності
073 «Менеджмент»)

Допущено до захисту
протокол № 5
від 03.06.2024
зав. кафедри менеджменту,
бізнесу та маркетингових
технологій
д.е.н., проф. Остапчук Т.П.

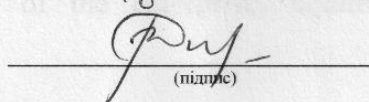

Керівник роботи:
д.е.н., проф. Мороз Ю.Ю.

(підпис)

Рецензент
к.е.н., доц. Довголюк В.В.

(підпис)

Житомир, 2024

Анотація

Самчук С.В. Формування та забезпечення фінансової стійкості підприємства. – Рукопис.

Бакалаврська кваліфікаційна робота представлена на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». – Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2024.

У бакалаврській кваліфікаційній роботі розглянуто особливості обґрунтування та удосконалення системи формування та забезпечення фінансової стійкості підприємства. Досліджено теоретичні основи формування фінансової стійкості підприємства. Представлена аналітична оцінка стану та напрями удосконалення формування та забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Ключові слова: фінансова стійкість, фінансовий стан підприємства, ліквідність, ділова активність, діагностика фінансової стійкості.

Annotation

Samchuk S.V. Formation and provision of financial stability of the enterprise. - Manuscript.

The bachelor's qualification work is submitted for the Bachelor's degree, field of knowledge 07 "Management and administration" of specialty 073 "Management". - Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, 2024.

The bachelor's thesis examines the features of substantiation and improvement of the system of forming and ensuring the financial stability of the enterprise. The theoretical foundations of the formation of the financial stability of the enterprise have been studied. An analytical assessment of the state and directions for improving the formation and ensuring the financial stability of the enterprise are presented.

Keywords: financial stability, financial state of the enterprise, liquidity, business activity, diagnosis of financial stability.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Сутність, значення та класифікація фінансової стійкості підприємства	7
1.2. Система управління та принципи забезпечення фінансової стійкості підприємства	15
1.3. Методичні засади оцінювання фінансової стійкості підприємства	23
1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері регулювання фінансової стійкості підприємств	30
Висновки до розділу 1	39
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ТА НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «САНДОРА».....	41
2.1. Організаційно-управлінський аналіз підприємства.....	41
2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства	48
2.3. Оцінка сучасного стану формування фінансової стійкості підприємства ...	55
2.4. Напрями удосконалення системи забезпечення фінансової стійкості підприємства	65
Висновки до розділу 2	75
ВИСНОВКИ.....	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
ДОДАТКИ.....	86

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Неодмінною складовою фінансової стратегії будь-якого підприємства є забезпечення його фінансової стійкості. Зазначена характеристика фінансового стану юридичної особи належить до ключових, які цікавлять інвесторів, постачальників та інших ділових партнерів на ринку, адже вона дає змогу оцінити майбутні фінансові можливості компанії та спрогнозувати її подальший розвиток. Чим вища стабільність компанії, тим меншим є ризик її банкрутства. Окрім того, фінансово стійке підприємство має ряд переваг порівняно з його конкурентами щодо отримання кредитів, залучення інвестицій, відбору кваліфікованого персоналу тощо.

Особливої актуальності питання забезпечення фінансової стійкості підприємств набуває в умовах зростання політичної та економічної нестабільності. Пандемія Covid-19 та російське вторгнення в Україну засвідчило важливість формування вітчизняними підприємствами «фінансової подушки» безпеки. Оцінювання рівня фінансової стійкості, ідентифікація факторів, які на нього впливають та пошук шляхів підвищення стійкості фінансового стану вітчизняних суб'єктів господарювання є передумовою стабілізації економіки держави загалом та виходу з глибокої фінансово-економічної кризи.

Питання забезпечення фінансової стійкості підприємства привертає увагу багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Зокрема, погляд на визначення сутності поняття «фінансова стійкість» розкрили у своїх працях Терещенко О. О., Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю., Лахтіонова Л.А., Тищенко О. М., Приймак І. І., Бланк І. А. та інші. Дослідженню факторів впливу на фінансову стійкість підприємства та шляхів її підвищення присвятили праці Глушко А.Д., Назарова Т. Ю., Гаврик А. А., Ткаленко Я. М., Криниця С. О., Павленко О. П., Кожушко Д. В., Павлюк Т., Партин Г. О., Дідух О. В., Васильчук І. П., Чміль Д. О. Однак, попри значну кількість наукових напрацювань, в сучасних ринкових умовах, що

характеризуються значним рівнем динамічних змін, невизначеності і ризику, виникає потреба подальшого вивчення шляхів забезпечення фінансової стійкості вітчизняних підприємств.

Зазначене обумовило вибір теми, постановку мети та завдань магістерської кваліфікаційної роботи. Обрана тема повністю відповідає проблемам напряму підготовки за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Метою бакалаврської кваліфікаційної роботи є узагальнення та подальший розвиток теоретико-методичних засад формування, а також визначення резервів забезпечення фінансової стійкості ТОВ «Сандора».

Поставлена мета обумовила вирішення наступних **завдань**:

- узагальнити сутність, значення та класифікацію фінансової стійкості підприємства;
- дослідити систему управління та принципи забезпечення фінансової стійкості підприємства;
- узагальнити методичні засади оцінювання фінансової стійкості підприємства;
- вивчити нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері регулювання фінансової стійкості підприємств;
- провести організаційно-управлінський аналіз діяльності підприємства
- здійснити діагностику фінансово-економічного стану підприємства;
- провести оцінку сучасного стану формування фінансової стійкості підприємства;
- розробити напрями удосконалення системи забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Об'єктом дослідження у бакалаврській кваліфікаційній роботі виступає процес формування та забезпечення фінансової стійкості підприємства, **предметом** – теоретичні, методичні та прикладні засади формування та забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Методи дослідження. Дослідження проводилося із застосуванням загальнонаукових та спеціальних методів пізнання: спостереження, економіко-

статистичного, логічного та порівняльного аналізу, групування, узагальнення і класифікації, системного та структурного підходів. Сукупний аналітичний потенціал використаного інструментарію забезпечив достовірність висновків і рекомендацій, отриманих в рамках проведеного дослідження.

Інформаційною базою дослідження були концептуальні положення фундаментальних і прикладних наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених в галузі економічної теорії, фінансового аналізу, загальної теорії фінансів, фінансів підприємств і фінансового менеджменту. У процесі дослідження були використані підручники, начальні посібники, монографії, статті періодичних видань, фінансова звітність ТОВ «Сандора».

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні методичних та прикладних підходів до забезпечення фінансової стійкості підприємства, які доведено до рівня практичних рекомендацій, впровадження яких надасть можливість підвищити конкурентоспроможність підприємства ТОВ «Сандора» на ринку та покращити показники його фінансової діяльності.

Структура та обсяг бакалаврської кваліфікаційної роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 84 сторінках друкованого тексту. Робота містить 34 таблиці та 4 рисунки. Список використаних джерел налічує 66 найменувань. Робота містить 3 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність, значення та класифікація фінансової стійкості підприємства

В умовах нестабільної ринкової економіки в Україні виникає кілька важливих проблем, які впливають на розвиток економіки загалом та визначають стратегії підприємств. Кожна вітчизняна компанія в таких умовах зацікавлена в забезпеченні фінансової стійкості своєї діяльності. Фінансовий стан підприємства стає ключовим для інвесторів та партнерів, оцінки перспектив співпраці, а також для керівництва та працівників, щоб раціонально використовувати ресурси та забезпечувати стабільну роботу підприємства. Головним зацікавленим суб'єктом у фінансовій стійкості є саме підприємство, оскільки тільки через тісні взаємозв'язки з партнерами воно може досягти своїх цілей та реалізувати стратегію розвитку. Аналіз фінансового стану служить основою для розробки та планування процесу забезпечення фінансовими ресурсами [18, с.915].

Фінансова стійкість підприємства є однією з ключових та важливих складових, яка визначає його інноваційну активність, а також є необхідною умовою для успішної інноваційної діяльності. Основою фінансової стійкості вітчизняних інноваційно-активних підприємств є їх здатність адаптуватися до змін у ринковому середовищі, ефективно конкурувати в умовах високої конкуренції та використовувати наявні матеріальні ресурси відповідно до своїх потреб та очікувань ринку [4, с.15].

Сучасна дійсність для підприємств у ринковому середовищі створює стимули до інноваційної активності через впровадження нових технологій, послуг, товарів та виробничих процесів для отримання конкурентних переваг. Основними передумовами для успішного інноваційного розвитку є високий

рівень нецінкової конкурентоспроможності на ринку, значний інноваційний потенціал для ефективного трансферу технологій та стійкий фінансовий стан.

До основних зовнішніх чинників, що впливають на фінансову стабільність підприємства, відносяться його положення на ринку товарів та послуг, економічні умови функціонування, платоспроможний попит споживачів, а також економічна та фінансово-кредитна політика держави, а також соціальна та екологічна ситуація в суспільстві [26].

Щодо внутрішніх факторів, які визначають фінансову стійкість підприємства, до найважливіших відносяться його галузева належність, структура виробництва та його частка в загальному платоспроможному попиті, розмір сплаченого статутного капіталу, структура витрат і їх динаміка у порівнянні з прибутком, а також обсяг фінансових ресурсів, що включає запаси та резерви [27, с.115].

Поняття фінансова стійкість підприємств можна трактувати з різних точок зору. Для того, щоб зрозуміти суть даного поняття розглянемо різні підходи науковців до його визначення (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Підходи до визначення поняття «фінансова стійкість підприємств»

Автор	Визначення
1	2
Батрак О.В. [3, с.105]	Фінансова стійкість підприємства - це здатність підприємства ефективно функціонувати та виконувати свої фінансові зобов'язання навіть у змінних економічних умовах.
Карпенко Н.В. [16, с.33]	Фінансова стійкість підприємства визначається його здатністю уникати фінансових труднощів, утримуючи стабільний рівень прибутку та ліквідності.
Костирко Л.А. [22, с.154]	Стійкість підприємства у фінансовому відношенні - це забезпечення рівноваги між зовнішніми та внутрішніми ресурсами, щоб забезпечити безперервне функціонування.
Кравченко М.О. [25, с.225]	Фінансова стійкість означає наявність достатніх фінансових резервів для забезпечення безперебійного виробництва та виплати зобов'язань.
Ловінська І.Г. [29, с.30]	Стійкість в галузі фінансів підприємства визначається його здатністю адаптуватися до змін у фінансовому середовищі та швидко реагувати на зовнішні економічні виклики.
Назарова Т.Ю. [33, с.47]	Фінансова стійкість підприємства може бути визначена рівновагою між ризиками та доходами, а також ефективним управлінням фінансовими ресурсами.

1	2
Пабат О.В. [38, с.106]	Фінансова стійкість передбачає належне управління фінансовими потоками та зобов'язаннями для забезпечення сталого розвитку.
Павленко О.П. [39, с.77]	Стійкість підприємства у фінансовому плані вимірюється його здатністю ефективно використовувати фінансові ресурси та оптимізувати їхнє розподілення.
Партин Г.О. [41, с.276]	Фінансова стійкість підприємства включає в себе також здатність залучати фінансову підтримку від інвесторів або фінансових установ.
Черниш С.С. [63, с.145]	Фінансова стійкість підприємства може бути оцінена за допомогою різних фінансових показників, таких як ліквідність, рентабельність та фінансовий леверидж.

На нашу думку, оптимальним визначенням фінансової стійкості є те, що описує стан підприємства, при якому воно може зберігати свою платоспроможність та уникає банкрутства. На жаль, немає загальної згоди серед науковців у трактуванні цього терміну, і вони розглядають його з різних точок зору.

Вважаємо, що фінансова стійкість підприємства - це здатність організації ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами в умовах змінного ринкового середовища та економічної нестабільності. Це включає здатність підприємства забезпечувати свою платоспроможність, уникати банкрутства, а також адаптуватися до змін у витратах, прибутковості та конкурентоспроможності, забезпечуючи стабільність та неперервність його фінансової діяльності.

Також важливо відзначити, що поняття інноваційності та фінансової стійкості в певному відношенні суперечать одне одному. Інноваційно активне підприємство не завжди може бути фінансово стійким через великі витрати на розробку, придбання та впровадження інновацій. Ці витрати впливають на собівартість продукції, попит та конкурентоспроможність на ринку, а також на управлінську, виробничу та організаційну діяльність підприємства [51].

Іншими словами, при впровадженні інновацій фінансова стійкість підприємства завжди зменшується, і головним завданням стає якнайшвидше відновлення показників фінансової стійкості до попереднього рівня [65].

Щоб спрогнозувати можливий вплив інновації на показники фінансової

стійкості, необхідно враховувати сукупність елементів, таких як [9, с. 24]: собівартість продукції, ринкову вартість, обсяги виробництва, обсяги збуту та технічні характеристики продукції, які визначають чому люди її купують (формула 1.1) [42, с.67].

$$Ti = \langle Ci, Pi, Ni, Qi, TTi \dots \rangle \quad (1.1)$$

де, Ci – собівартість продукції; Pi – ринкова вартість продукції; Ni – обсяг виробництва продукції; Qi – обсяг збуту продукції; TTi – технічні дані продукції, які визначають його привабливість для покупців.

Фінансова стійкість буде зберігатись, якщо витрати будуть меншими (формула 1.2), ніж прибуток, при тому що обсяги виробництва мають бути більшими, ніж обсяги реалізації [42, с.68].

$$CiNi < PiQi, \text{ при } Ni \geq Qi \quad (1.2)$$

Якщо ці показники є позитивними, то скоріш за все інновація буде успішною, що призведе до підвищення фінансової стійкості підприємства та виробництва наукоємної продукції.

Алгоритм забезпечення фінансової стійкості підприємства включає наступні етапи [33, с.50]:

1. Аналіз поточної фінансової стійкості підприємства. Виконується на основі оцінки різноманітних фінансових індикаторів.
2. Факторний аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища. Мета - визначити стратегічні фактори, які впливають на фінансову стійкість підприємства.
3. Визначення оптимальних показників фінансової стійкості. Обґрунтування об'єктивності та доречності вибору конкретних показників.
4. Визначення рівня фінансової стійкості. Оцінка поточного стану фінансової стійкості підприємства.
5. Аналіз додаткових заходів та джерел для відновлення рівноваги. Розгляд можливих заходів і ресурсів, необхідних для вирішення фінансових проблем.
6. Формулювання рекомендацій. Створення пропозицій щодо забезпечення високого рівня фінансової стійкості та розробка заходів для її підвищення.

7. Проведення заходів та контроль за виконанням. Реалізація запропонованих заходів та систематичний контроль за їхнім виконанням.

Стійкий фінансовий стан є ключовим фактором для успішного розвитку підприємства і впливає на його здатність досягати стратегічних цілей та утримувати стабільність в умовах змінного бізнес-середовища. Наведемо деякі аспекти значення стійкого фінансового стану для розвитку підприємства:

- забезпечення життєздатності: стійкий фінансовий стан дозволяє підприємству виживати в умовах економічних труднощів та фінансових криз;
- здатність до інвестування в розвиток: стабільні фінанси дозволяють підприємству інвестувати в нові проекти, технології та ринки;
- довгострокова планування: стійкий фінансовий стан дозволяє підприємству розробляти та втілювати довгострокові стратегії;
- збереження довіри стейкхолдерів: підтримка стабільних фінансів сприяє підтримці довіри акціонерів, клієнтів, постачальників та інших стейкхолдерів;
- ефективне управління ризиками: стійкі фінанси дозволяють ефективніше управляти фінансовими ризиками, пов'язаними з коливаннями ринку та економічними змінами [46, с.233].

Загалом, стійкий фінансовий стан є фундаментом для довгострокового виживання та процвітання підприємства, створюючи умови для ефективного управління, розвитку та взаємодії з різними стейкхолдерами.

Розглянувши сутність фінансової стійкості, важливо розглянути різновиди цього поняття, тобто провести аналіз класифікації, яку запропонували вчені. Науковці різних напрямків в літературі намагалися виокремити окремі типи фінансової стійкості, проте на сьогоднішній день повної узагальненої класифікації немає [66, с.176].

Більшість дослідників виділяють чотири основних типи фінансової стійкості підприємства: абсолютна, нормальна, передкризова та кризова. До числа таких учених входять М.С. Абрюгіна, В. Вітлінський, О. Пернарівський, М.І. Ткачук, Є.Ф. Кіреєва, Р.А. Слав'юк та інші.

Більш детально ці типи фінансової стійкості розглядають І.Г. Ткачук та

Є.Ф. Кіреєва. За їхніми даними, абсолютна стійкість виявляється, коли коефіцієнт загальної ліквідності досягає двох, коефіцієнт фінансової незалежності є високим (більший за 0,5), а підприємство повністю виконує свої фінансові зобов'язання. Нормальна фінансова стійкість вказує на трохи менші, але все ще забезпечуючі платоспроможність показники. Нестійке фінансове положення пов'язане з порушенням платоспроможності у визначені періоди, що викликає прострочену заборгованість. Кризове фінансове положення характеризується низькою фінансовою ліквідністю та високим рівнем простроченої заборгованості [56, с.302].

Ще одну класифікацію представили Л.Т. Гіляровська та А.О. Вєхорєв, які розглядають типи фінансової стійкості в залежності від тривалості діяльності підприємства. Вони виокремлюють «поточну» стійкість, яка оцінюється на конкретний момент часу; «потенційну» стійкість, пов'язану з перетворенням та врахуванням змінних зовнішніх умов; «формальну» стійкість, яка формується та підтримується державою; та «реальну» стійкість, що враховує конкурентні умови та можливості для розширеного відтворення [13, с.16].

Після аналізу різних підходів до класифікації типів фінансової стійкості, можна запропонувати єдиний підхід, який враховує різноманітні аспекти (рис. 1.1).

1. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства можна класифікувати згідно з внутрішніми та зовнішніми аспектами:

1.1. Внутрішня фінансова стійкість визначається стабільністю внутрішнього середовища підприємства. Це досягається швидким реагуванням на внутрішні фактори для забезпечення максимально високого результату діяльності.

1.2. Зовнішня фінансова стійкість пов'язана з відносною стабільністю зовнішнього середовища, в якому функціонує підприємство. Це досягається при ефективному державному управлінні ринковою економікою.

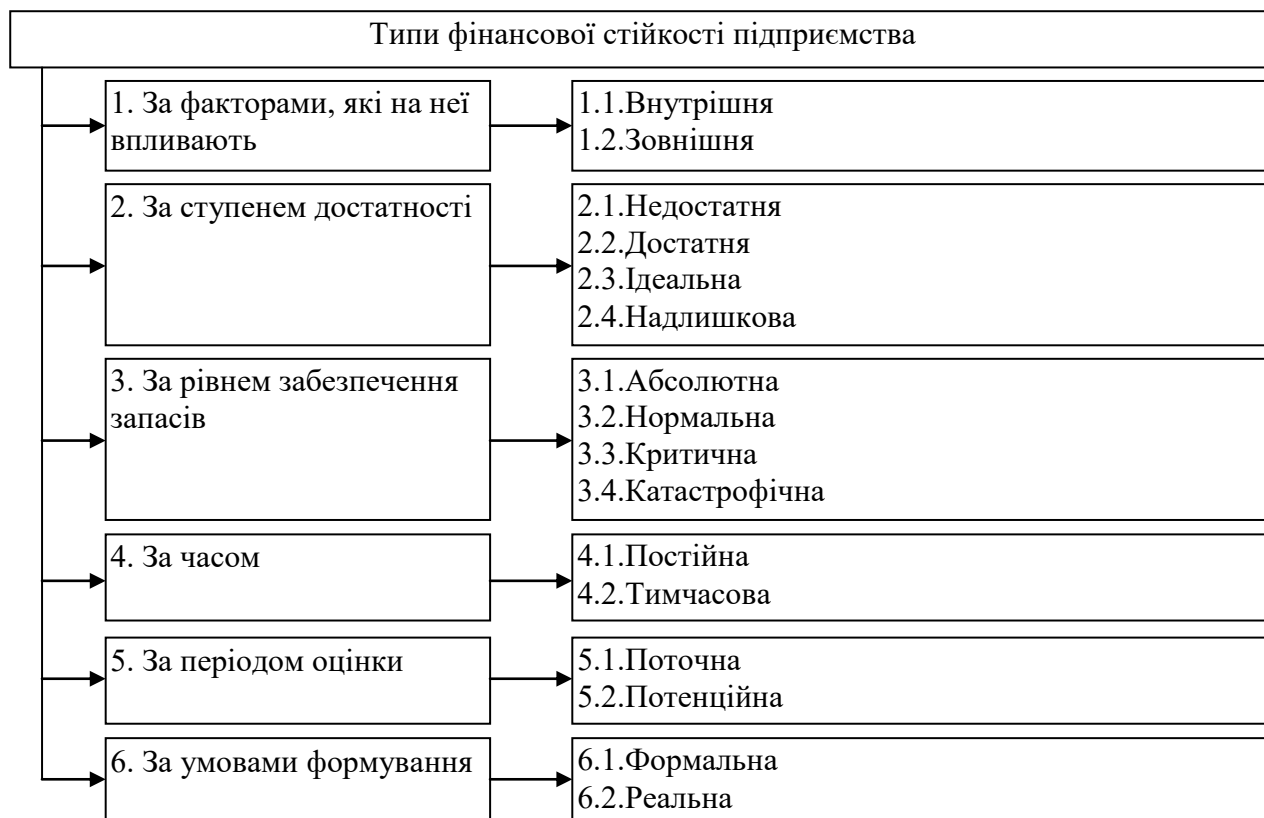

Рис. 1.1. Класифікація типів фінансової стійкості підприємств [1; 15; 17]

2. За ступенем достатності фінансової стабільності можна виділити чотири типи:

2.1. Недостатня фінансова стабільність характеризується тим, що сума власного капіталу в значній мірі менша за суму немобільних активів.

2.2. Достатня фінансова стабільність виникає, коли сума власного капіталу менша за суму немобільних активів, але більша за суму не фінансових активів.

2.3. Ідеальна фінансова стабільність досягається, коли сума власного капіталу перевищує суму немобільних активів.

2.4. Надлишкова фінансова стабільність характеризується тим, що сума власного капіталу значно перевищує суму немобільних активів.

3. За рівнем забезпечення запасів фінансової стійкості можна виділити кілька типів:

3.1. Абсолютна фінансова стійкість є найбезпечнішим варіантом для підприємства. Вона досягається, коли організація має достатню кількість власних оборотних коштів для покриття витрат і забезпечення запасів.

3.2. Нормальна фінансова стійкість є оптимальним варіантом. Це відбувається, коли підприємство не може покрити витрати і забезпечити запаси виключно власними оборотними коштами, тому залучає додаткові довгострокові позикові ресурси.

3.3. Критична фінансова стійкість є песимістичним сценарієм для підприємства. Вона виникає, коли підприємство не може покрити витрати і забезпечити запаси тільки власними оборотними коштами та довгостроковими позиками, і тому залучає короткострокові кредити та позики.

3.4. Катастрофічна фінансова стійкість характеризується відсутністю безпеки та високим ризиком банкрутства, оскільки підприємство не може забезпечити запаси та покрити витрати за допомогою вже згаданих інструментів.

4. За часовим аспектом можна виділити два типи:

4.1. Постійна фінансова стабільність досягається при ефективному управлінні та контролі фінансових ресурсів протягом усього періоду функціонування підприємства.

4.2. Тимчасова фінансова стабільність спостерігається при нестабільній діяльності підприємства, зокрема на етапі зростання, за умови ефективного регулювання фінансових ресурсів.

5. За періодом оцінки:

5.1. Поточна фінансова стабільність - це фінансова стійкість підприємства, досягнута на певний період часу.

5.2. Потенційна фінансова стабільність - це фінансова стійкість підприємства, яка може виникнути у майбутньому за умови врахування можливих змін у ринковому середовищі та ефективного управління.

6. За умовами формування:

6.1. Формальна фінансова стійкість - це стійкість, яка створюється державою та підтримується державною підтримкою.

6.2. Реальна фінансова стійкість - це стійкість, яка формується підприємством в умовах конкурентного середовища, враховуючи можливості

розширеного виробництва та ефективного управління фінансовими ресурсами.

Отже, фінансова стійкість підприємства представляє собою комплексний концепт, що досягається завдяки ефективному фінансовому управлінню та раціональному розподілу фінансових ресурсів для покриття витрат та забезпечення запасів. Це означає, що фінансовий стан компанії характеризується стабільним перевищенням доходів над витратами, що дозволяє вільно витрачати або використовувати грошові кошти. Успішність фінансової стійкості безпосередньо залежить від результатів виробничої, фінансової та інвестиційно-інноваційної й стратегічної діяльності підприємства [1, с.95].

Таким чином, забезпечення ефективної фінансової стійкості дозволяє підприємству виступати як лідер на ринку, привертати увагу інвесторів, постачальників, реалізаторів продукції та інших контрагентів, що є важливою умовою для успішної діяльності. Моніторинг фінансового стану підприємства надає можливість вчасно реагувати на зміни та адаптувати принципи управління.

1.2. Система управління та принципи забезпечення фінансової стійкості підприємства

Забезпечення фінансової стійкості розглядається як ключовий елемент у системі менеджменту підприємства. Це вміння своєчасно визначати та реагувати на різноманітні фактори, які можуть впливати на фінансову діяльність підприємства, а також здатність виявляти шляхи усунення можливих фінансових ризиків [14, с.524].

Багато вчених вивчали цей термін, і немає єдиного визначення, оскільки управління фінансовою стійкістю можна розглядати з різних поглядів. Доцільно розглянути більш детально різні трактування поняття «управління фінансовою стійкістю» (табл. 1.2).

Підходи до визначення поняття «управління фінансовою стійкістю підприємства»

Автор	Визначення
Аверіна М.Ю. [1, с.95]	Управління фінансовою стійкістю підприємства - це комплекс заходів та стратегій, спрямованих на забезпечення стійкості фінансового стану підприємства в умовах змінного економічного середовища.
Бікусов А.А. [5, с.336]	Управління фінансовою стійкістю включає в себе оптимізацію структури капіталу, забезпечення ліквідності та ефективного управління ризиками для забезпечення сталого фінансового розвитку.
Козлова О.С. [18, с.915]	Управління фінансовою стійкістю орієнтоване на збереження адекватного рівня капіталу та забезпечення високого рівня ліквідності для зменшення фінансових ризиків.
Крайник О.П. [27, с.116]	Фінансова стійкість досягається шляхом управління балансом між ризиками та винагородами, збереженням адекватного запасу ліквідності та ефективним управлінням портфелем активів.
Пабат О.В. [38, с.107]	Управління фінансовою стійкістю підприємства визначається його здатністю адаптуватися до змін в економічному середовищі та забезпеченням фінансового здоров'я через ефективне управління ресурсами.
Полькіна А.С. [44, с.50]	Управління фінансовою стійкістю підприємства включає стратегії забезпечення стійкості до коливань ринкових умов та раціонального використання фінансових ресурсів.
Пшик Б.І. [48, с.93]	Управління фінансовою стійкістю - це систематичний підхід до забезпечення, що підприємство може витримати негативні фінансові впливи та зберігати свою конкурентоспроможність.
Семенов А.Г. [50, с.123]	Управління фінансовою стійкістю включає в себе стратегії забезпечення високої ефективності використання капіталу та ліквідних активів для підтримки довгострокового успіху підприємства.
Федонін О.С. [60, с.276]	Управління фінансовою стійкістю підприємства є забезпечення оптимальної структури його активів, що дасть змогу забезпечити платоспроможність підприємства та, як результат, його фінансову стійкість.
Черниш С.С. [63, с.142]	Фінансова стійкість підприємства визначається його здатністю ефективно управляти фінансовими ресурсами, мінімізувати ризики та підтримувати стабільний потік готівки.

Вважаємо, що управління фінансовою стійкістю підприємства - це система стратегічних та оперативних заходів, спрямованих на досягнення та збереження стабільності фінансових показників підприємства в умовах змінного економічного середовища. Цей процес включає у себе чітке визначення цілей та завдань, розробку ефективних стратегій управління, а також прийняття оперативних та стратегічних фінансових рішень для забезпечення стабільності

та розвитку підприємства в довгостроковій перспективі.

Для ефективного управління фінансовими активами та забезпечення фінансової стійкості на підприємстві необхідно, в першу чергу, чітко визначити цілі, мету та очікувані результати управління. Важливо розробити сам процес управління та його складові, щоб швидко приймати оптимальні оперативні та стратегічні фінансові рішення [63, с.143].

Основною метою управління фінансовою стійкістю підприємства є забезпечення стабільності фінансових активів та розвитку компанії у довгостроковій перспективі в умовах ринкового середовища.

Таким чином, щоб досягти поставленої мети необхідно чітко сформулювати цілі та завдання. Отже, розглянемо класифікацію цілей управління фінансовою стійкістю підприємства (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Класифікація цілей управління фінансовою стійкістю підприємства [11; 24]

Тип цілі за пріоритетністю		Показники оцінки міри виконання цілі
Основна	Допоміжна	
1	2	3
Збалансованість активів та пасивів	Достатність власного капіталу	Наявність та обсяг власного оборотного капіталу, величина власних та прирівняних до них оборотних активів, рівень забезпеченості власними оборотними активами господарської діяльності.
	Гнучка структура капіталу	Рівень маневреності власних оборотних активів, рівень поточної забезпеченості господарської діяльності оборотними активами.
	Організація руху капіталу	Швидкість обороту поточних зобов'язань, в тому числі кредиторської заборгованості з оплати праці та перед бюджетом, тривалість руху обороту капіталу.
	Забезпеченість власного капіталу для фінансування оборотних активів	Рівень поточної забезпеченості господарської діяльності оборотними активами, рівень забезпеченості власними оборотними активами господарської діяльності, коефіцієнти завантаження оборотних коштів, обсяг надлишку (нестачі) робочого, функціонуючого капіталу та загальних джерел формування запасів.
Збалансованість доходів і витрат	Достатній рівень рентабельності	Рентабельність сукупного капіталу, чиста рентабельність власного капіталу, визначення факторів впливу на рентабельність власного капіталу за моделлю фірми Du Pont.
	Зміна структури витратомісткості господарського процесу	Витратомісткість продукції, матеріало- та трудомісткість продукції, частка напівфабрикатів та імпортової складової в вартості готової продукції.

Продовження таблиці 1.3

1	2	3
	Збільшення обсягу товарообороту	Обсяг валової, готової, товарної та реалізованої продукції, тривалість операційного та фінансового циклів.
Збалансованість грошових потоків	Забезпечення платоспроможності та самофінансування	Поточна платоспроможність, коефіцієнт втрати (відновлення) плато-спроможності, коефіцієнти поточної, швидкої та миттєвої ліквідності.
	Зниження дебіторської заборгованості	Оптимальний розмір дебіторської заборгованості, середній період інкасації дебіторської заборгованості та «вік» простроченої заборгованості.
	Забезпечення кредитоспроможності	Коефіцієнти обслуговування фінансового боргу, показник достатності грошового потоку, коефіцієнти стійкого та внутрішнього економічного зростання.

Класифікація цілей управління фінансовою стійкістю, яка була представлена, не є жорсткою та обов'язковою для всіх підприємств. Кожна компанія формує власні цілі та завдання, керуючись власною стратегією розвитку. Такі основні цілі служать лише напрямком для формування ефективної системи управління [23, с.35].

Важливо, щоб цілі були конкретними та досяжними для кожного підприємства, враховуючи його унікальні особливості та мету. Вони мають відповідати стратегії досягнення фінансової стійкості підприємства, щоб визначити правильні кроки в управлінні.

Після аналізу сутності управління фінансовою стійкістю розглянемо конкретні етапи та компоненти цього процесу. Такий підхід дозволяє глибше розібратися в управлінні та визначити ключові аспекти, які впливають на фінансову стійкість підприємства (рис. 1.2).

Існує п'ять ключових етапів у процесі управління фінансовою стійкістю, що включають визначення основних елементів, необхідних для забезпечення фінансової стійкості, та закінчуються визначенням методів і принципів управління. Кожен з цих етапів має своє значення в контексті загального управлінського процесу. Однак, важливою стає оцінка ключових та підсумкових індикаторів фінансової стійкості на одному з найбільш ключових етапів управління. Ця оцінка дозволяє розуміти поточний стан фінансової системи, визначити рівень стійкості підприємства, і відповідно до цього, внести

коригування в управлінські рішення, щоб сприяти розвитку в конкурентному ринковому середовищі [6, с.476].

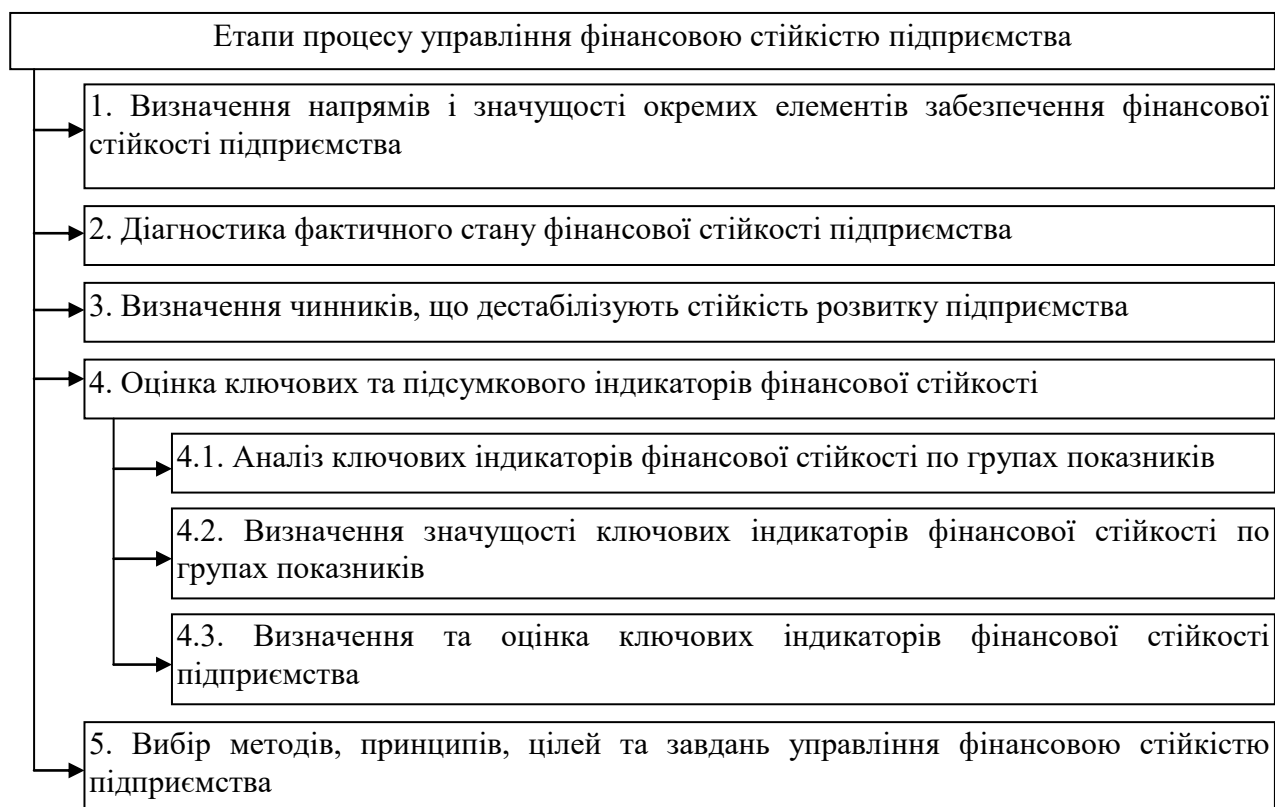

Рис. 1.2. Етапи процесу управління фінансовою стійкістю підприємства [6; 20; 38]

Мета управління фінансовою стійкістю підприємства визначається на двох рівнях: стратегічному та оперативному. Стратегічний рівень визначає ціль оновлення фінансової системи, водночас як оперативний рівень визначає конкретні напрямки цього оновлення. Ці рівні управління враховуються залежно від періоду часу, в якому забезпечується фінансова стійкість - коротко-, середньо-, або довгостроковий період, а також враховують специфіку галузі, в якій діє підприємство. Такий підхід визначає індивідуальні вимоги та стратегії для кожного підприємства в залежності від його конкретних умов та завдань.

Наступним кроком у дослідженні є розгляд принципів управління фінансовою стійкістю, які є основою всього процесу управління. Ці принципи поділяються на загальні та специфічні групи.

Загальні принципи включають [27; 39]:

- системність управління фінансовою стійкістю: розгляд фінансів як системи, взаємопов'язаної та взаємозалежної;
 - цілісний характер формування управлінських рішень: розгляд фінансових рішень як комплексних та взаємозалежних;
 - гнучкість процесу управління фінансовою стійкістю: здатність адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі;
 - достовірність методів оцінки фінансової стійкості: використання надійних методів для визначення стійкості;
 - оптимальність відбору найбільш економічно вигідного варіанта при плануванні: вибір ефективних варіантів, опираючись на альтернативність;
 - взаємна внутрішня узгодженість планів та координація дій для ефективного використання фінансових ресурсів: взаємодія між внутрішніми планами та координація для ефективного використання ресурсів;
 - вибір провідних ланок і напрямів першочергового спрямування коштів: визначення ключових напрямків для інвестування коштів.
- До специфічних принципів відносяться [27; 39]:
- врахування можливості настання фінансових ризиків: урахування можливих негативних сценаріїв;
 - інтегрованість із загальною системою управління підприємством: співпраця з усією системою управління;
 - зосередженість на стратегічних цілях розвитку підприємства: акцент на стратегічних завданнях;
 - високий темп управління фінансовою стійкістю: ефективне та оперативне вирішення фінансових питань;
 - постійне підвищення інтенсивності обороту грошових потоків: активне управління грошовими ресурсами;
 - соціальна орієнтованість направлення матеріальних ресурсів на економічний розвиток: врахування соціальних аспектів при розподілі ресурсів.

Ці принципи формують основу для ефективного управління фінансовою стійкістю підприємства.

Окрім зазначених принципів в управлінні фінансовою стійкістю також використовуються такі концепції як цілеспрямованість, адаптивність, гнучкість, цілісність та динамічність [6; 19].

Цілеспрямованість – це важливий принцип, що визначається акцентом на ретельному плануванні для досягнення поставлених цілей та завдань. Цей принцип виявляється в співвідношенні ключових характеристик підприємства, яке гарантує збереження оптимальної стратегії розвитку.

Адаптивність – це необхідний аспект, що визначає здатність та оперативність підприємства в адаптації до зовнішніх та внутрішніх факторів, щоб продовжувати розвиватись в умовах ринку. Зовнішні впливи можуть створювати фінансові ризики, але своєчасна реакція та гнучкість допомагають вчасно виявити та уникнути їх.

Гнучкість – це основна передумова адаптивності підприємства. Постійний аналіз фінансового потоку надає компанії можливість пошуку нових можливостей для свого розвитку та відкриття нових ніш.

Цілісність – це принцип, що характеризує взаємодію між операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю підприємства. Чим тісніше взаємодіють ці компоненти і взаємопов'язані, тим вища фінансова результативність.

Динамічність – це принцип, що визначається системою показників діяльності підприємства. Ці показники відображають ефективність його функціонування та його здатність адаптуватися та удосконалювати їх у відповідь на зміну зовнішніх факторів.

Концептуальні основи забезпечення фінансової стійкості підприємства визначають сукупність теоретичних принципів, стратегій і підходів, що лежать в основі ефективного фінансового управління організацією з метою забезпечення її стійкості та життєздатності. Ці концептуальні основи охоплюють різні аспекти фінансового менеджменту, включаючи планування, аналіз, контроль ризиків, оптимізацію ресурсів, та ефективне взаємодію з фінансовим середовищем [27, с.190].

Забезпечення фінансової стійкості підприємства базується на ретельному вивченні й адаптації цих концептуальних принципів до конкретних умов та характеристик підприємства. Це включає в себе правильне управління фінансовими ресурсами, адекватне реагування на ризики, вивчення ринкових тенденцій, та впровадження стратегій, спрямованих на забезпечення стабільності та упевненості в фінансовому майбутньому підприємства [26].

Концептуальні основи забезпечення фінансової стійкості підприємства представлено на рис. 1.3.

Рис. 1.3. Концептуальні основи забезпечення фінансовою стійкістю інноваційноактивного підприємства [20]

Таким чином, управління фінансовою стійкістю - це складний та високоартикульований процес, де всі його компоненти тісно переплітаються та мають взаємозв'язок, утворюючи єдину цілісну систему. В такому випадку підприємство вдається розвивати господарську, інвестиційну, інноваційну та

виробничу діяльність, підвищуючи свою конкурентоспроможність на ринку. Управління фінансовою стійкістю вимагає постійного контролю та моніторингу для виявлення недоліків і їх оперативного виправлення за допомогою розробки та реалізації стратегічних управлінських рішень. Це значить, що керівництво фінансовою стійкістю підприємства виступає не лише як важлива складова його функціонування, але й невід'ємною частиною загальної стратегії управління підприємством. Процес управління фінансовою стійкістю визначає та реалізує стратегії, спрямовані на забезпечення ефективності та життєздатності підприємства в умовах постійних змін на ринку та економічному середовищі.

1.3. Методичні засади оцінювання фінансової стійкості підприємства

Оцінка фінансової стійкості підприємства має велике значення для загального управління та ефективного функціонування компанії. Проведення оцінки фінансового стану важливо не лише для підприємств, що вже займаються інноваційною діяльністю, але й для тих, які лише планують впроваджувати інновації у свою діяльність. Цей процес не тільки дозволяє визначити поточний фінансовий стан підприємства, але й служить індикатором, чи є доцільним рухатись у напрямку інновацій [4, с.15].

Методика оцінювання фінансової стійкості підприємства включає в себе аналіз різних аспектів, таких як структура капіталу, ліквідність, рівень забезпеченості запасами, фінансовий резерв та урахування ризиків.

Наприклад, аналіз структури капіталу дає відомості про платоспроможність підприємства та його залежність від залучених ззовні коштів. Цей аналіз включає розрахунки різних показників, що дозволяють оцінити фінансову стабільність компанії [2; 16; 38]:

1. Коефіцієнт фінансової незалежності (Кнез) розраховується за формулою [8; 24]:

$$Кнез = BK / A \quad (1.1)$$

де ВК – власний капітал; А – активи підприємства.

Коефіцієнт фінансової незалежності вказує на ступінь залежності підприємства від зовнішніх кредиторів. Якщо цей коефіцієнт знаходиться у діапазоні від 0,5 до 0,8, це вказує на те, що підприємство є незалежним і може забезпечити себе власними коштами. В разі, якщо він перевищує 0,8 або залишається нижчим за 0,5, це свідчить про залежність підприємства від зовнішніх кредиторів і може вказувати на необхідність збільшення активів компанії. Важливо також враховувати, що залежність від кредиторів передбачає повернення їхніх коштів у повному обсязі та сплату відсотків з часом. Такий аналіз дозволяє визначити фінансовий стан підприємства та приймати відповідні стратегічні рішення для підтримки його стабільності та розвитку.

2. Коефіцієнт фінансового ризику (Кф.р.) розраховується за формулою [8; 24]:

$$\text{Кф.р.} = \text{ПК} / \text{ВК} \quad (1.2)$$

де ПК – позичені кошти; ВК – власний капітал.

Даний коефіцієнт є доповнюючим до коефіцієнту фінансової залежності, відповідно чим більше позичених коштів, тим більший фінансовий ризик, та навпаки, чим менше обсяг позичених коштів, тим менший фінансовий ризик та ризик банкрутства. Вважається, що норма для даного коефіцієнту 0,25-1.

3. Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кман) розраховується за формулою [8; 24]:

$$\text{Кман} = \text{ВОК} / \text{ВК} \quad (1.3)$$

де ВОК – власні оборотні кошти; ВК – власний капітал.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу вказує на здатність підприємства ефективно реагувати на зміни, що є особливо важливим для підприємств, активно впроваджуючих інновації. Оскільки такі компанії стикаються з непередбачуваними ситуаціями та проблемами, важливо мати можливість оперативно реагувати та вирішувати їх. Ідеальний сценарій для інноваційно орієнтованого підприємства - це можливість забезпечувати запаси переважно власними оборотними коштами.

4. Коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних активів (Ко/н) розраховується за формулою [8; 24]:

$$\text{Ко/н} = \text{ОА} / \text{НА} \quad (1.4)$$

де ОА – оборотні активи; НА – необоротні активи.

Даний показник відображає співвідношення між оборотними та необоротними активами у складі підприємства. Чим вищий цей показник, тим ефективніше компанія може змінювати структуру своїх активів, переносючи їх між різними формами. Фінансова стійкість підприємства визначається лише у випадку, коли коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних активів перевищує коефіцієнт фінансової незалежності.

5. Коефіцієнт співвідношення загальних зобов'язань та сумарних активів (Кз.з.) розраховується за формулою [8; 24]:

$$\text{Кз.з} = \text{ЗЗ} / \text{А} \quad (1.5)$$

де ЗЗ – загальні зобов'язання підприємства; А – активи підприємства.

Даний показник схожий до коефіцієнта фінансової залежності, адже він теж характеризує залежність підприємства від зовнішніх кредиторів. А саме відображає частку зовнішніх коштів в активах підприємства. Оптимальний рівень даного коефіцієнта в межах 0,2-0,5.

6. Коефіцієнт співвідношення довгострокових зобов'язань до активів (Кд.з.) розраховується за формулою [8; 24]:

$$\text{Кд.з} = \text{ДЗ} / \text{А} \quad (1.6)$$

де ДЗ – довгострокові зобов'язання підприємства; А – активи підприємства.

Даний показник доповнює коефіцієнт співвідношення загальних зобов'язань та сумарних активів підприємства.

7. Коефіцієнт співвідношення довгострокових зобов'язань і довгострокових (необоротних) активів (Кд.з.д.а) розраховується за формулою [8; 24]:

$$\text{Кд.з.д.а.} = \text{ДЗ} / \text{ДА} \quad (1.7)$$

де ДЗ – довгострокові зобов'язання підприємства; ДА – довгострокові активи.

8. Коефіцієнт покриття відсотків (K%) розраховується за формулою [8; 24]:

$$K\% = \text{Пд.о.в.в} / \text{Вк} \quad (1.8)$$

де Пд.о.в.в – прибуток до оподаткування і виплати відсотків; Вк – відсотки за користування кредитом.

Даний показник свідчить про те, скільки % за звітний період компанія покрила кредиторам. Оптимальний рівень даного показника повинен бути більше 1, у випадку коли рівень менше 1? це свідчить про невиконання відсотків, як наслідок спричиняє фінансові ризики.

9. Коефіцієнт покриття відсотків по облігаціям (K‰) розраховується за формулою [8; 24]:

$$K\text{‰} = \text{Пд.о.в.в} / \text{Во} \quad (1.9)$$

де Пд.о.в.в – прибуток до оподаткування і виплати відсотків; Во – відсотки по облігаціям.

Даний показник є схожим до попереднього та його рівень теж має бути не менше 1.

10. Коефіцієнт покриття платежів по довгострокових пасивах (Кп.п.д.п.) (коефіцієнт покриття платежів з фіксованим терміном сплати) розраховується за формулою [8; 24]:

$$\text{Кп.п.д.п.} = (\text{Пд.о.в.в} + \text{Лз.вх.}) / (\text{В} + \text{Лз.вих.}) \quad (1.10)$$

де Пд.о.в.в. – прибуток до оподаткування і виплати відсотків; В – відсотки, які сплачує підприємство; Лз – річні лізингові платежі (вхідні і вихідні).

11. Коефіцієнт покриття грошовими потоками (Кгрп) розраховується за формулою [8; 24]:

$$\text{Кгрп} = (\text{Пд.о.в.в} + \text{Лз.вх.} + \text{Ам}) / ((\text{В} + \text{Лз.вих.} + \text{Дв} / (1 - \text{Под}) + (\text{Т} / (1 - \text{Под}))) \quad (1.11)$$

де Пд.о.в.в. – прибуток до оподаткування і виплати відсотків; Лз – річні лізингові платежі; Ам – амортизація; В – відсотки, які сплачує підприємство; Дв – дивіденди, по привілейованих акціях; Т – платежі по погашенню тіла заборгованості; Под – ставка податку на прибуток.

Вищезазначені коефіцієнти характеризують структуру капіталу підприємства, яка значно впливає на фінансову стійкість. Якщо розраховані коефіцієнти знаходяться в межах норми, це означає що структура капіталу підприємства є правильно сформованою та надійною, якщо ж ні, тоді структура вважається достатньою чи критичною та потрібно приймати рішення щодо її зміни [38].

Наступним етапом оцінювання фінансової стійкості підприємства є оцінка ліквідності, тобто спроможності підприємства погашати борги у короткостроковому періоді.

Оцінка ліквідності підприємства розраховується на основі наступних коефіцієнтів:

1. Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпот.л.) розраховується за формулою [8; 24]:

$$K_{\text{пот.л}} = \text{ОА} / \text{ПЗ} \quad (1.12)$$

де ОА – оборотні активи; ПЗ – поточні зобов'язання.

Даний коефіцієнт свідчить про ступінь покриття поточних зобов'язань за рахунок оборотних активів. Рівень коефіцієнта поточної ліквідності повинен бути не менше 2.

2. Коефіцієнт критичної ліквідності (Ккрит.л) розраховується за формулою [8; 24]:

$$K_{\text{крит.л}} = (\text{ОА} - \text{Запаси}) / \text{ПЗ} \quad (1.13)$$

Рівень коефіцієнта критичної ліквідності повинен бути в межах 0,7-0,8.

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кабс.л) розраховується за формулою [8; 24]:

$$K_{\text{абс.л}} = (\text{Гр.кош.} + \text{Екв.гр.кош.}) / \text{ПЗ} \quad (1.14)$$

Рівень коефіцієнта абсолютної ліквідності повинен бути в межах 0,2-0,35.

Отже, чим вищий показник ліквідності у підприємства, тим краще і для нього, і для кредиторів, і для інвесторів.

Для оцінювання фінансової стійкості також потрібно проаналізувати рівень забезпеченості запасами підприємства (Кзз). Розглянемо різні випадки:

1. Якщо власні оборотні кошти перевищують величину необхідних запасів, то це свідчить про абсолютну фінансову стійкість [8; 24]:

$$K_{зз} = \text{ВОК} / \text{З} \quad (1.15)$$

де ВОК – власні оборотні кошти; З – запаси.

2. Якщо планові джерела фінансування (ПДФ) дорівнюють величині запасів, то це свідчить про достатню фінансову стійкість [8; 24]. Якщо ж ПДФ менше запасів, то це кризовий фінансовий стан.

$$K_{зз} = \text{ПДФ} / \text{З} \quad (1.16)$$

Наступним етапом оцінювання є розрахунок запасу фінансової стійкості. Чим вищим є цей показник, тим більш стійким є підприємство. Він характеризує крайню точку до якої може опуститись підприємство, аби не понести збитки. Розрахунок проводиться за формулою 1.17 [21]:

$$\text{ЗФС} = (\text{Виручка} - \text{Точка беззбитковості у грош.формі}) / \text{Виручка} \quad (1.17)$$

Останнім етапом оцінювання фінансової стійкості інноваційного підприємства є врахування бізнес-ризиків та фінансового ризику, які мають пряме відношення до фінансових ресурсів компанії.

Так, наприклад бізнес-ризик залежить від багатьох факторів, таких як: попит на ринку, переваги споживачів, нововведення конкурентів, зміна цінової політики та ін. Для того щоб в числовому значенні виразити даний ризик необхідно розрахувати наступні показники [8; 24]:

$$\text{МД} = \text{ПЗ} + \text{ЧП} \quad (1.18)$$

де МД – маржинальний дохід, ПЗ – постійні затрати, ЧП – чистий прибуток.

$$\text{ОВ} = \text{МД} / \text{ЧП} \quad (1.19)$$

де ОВ – операційний важіль.

Маржинальний дохід дозволяє підприємству визначити, скільки товарів необхідно продати для отримання прибутку. Операційний важіль вказує, в якій мірі зміниться прибуток при зміні обсягів виробництва та реалізації.

Фінансовий ризик визначається як відношення власних та позикових коштів [24]. Легко розуміти, що для фінансової стійкості підприємства частка власних коштів повинна бути більшою.

Узагальнити методику оцінювання фінансової стійкості підприємства можна в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Форма оціночної шкали показників фінансової стійкості [39]

Критерії оцінки	Надійно	Достатньо	Критично
Структура капіталу			
Ліквідність			
Коефіцієнт забезпеченості запасами			
Запас фінансової стійкості, %			
Врахування бізнес-ризиків			
в т.ч операційного важеля			
Врахування фінансового ризику			

Враховуючи вищезазначені показники фінансової стійкості підприємство може обрати собі інноваційну стратегію, якої буде притримуватися певний період часу, аби уникнути всіх можливих фінансових ризиків, в тому числі банкрутства, внаслідок чого припинення господарської діяльності (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Тип інноваційної стратегії в залежності від рівня фінансової стійкості [39]

Параметри	Тип інноваційної стратегії підприємства		
	Агресивна	Помірна	Нейтральна
Рівень фінансової стійкості за шкалою	Надійно	Достатньо	Критично

Отже, якщо більшість показників фінансового стану підприємства є надійними, воно може вибрати агресивну інноваційну стратегію, яка включає ризиковані інновації та інвестиції. При цьому саме підприємство не обов'язково повинно повністю переходити до інноваційного напрямку, але може залишатися в своїй звичайній сфері діяльності, впроваджуючи при цьому новаторські підходи.

У випадку, якщо більшість показників фінансової стійкості є помірними, це може вказувати на необхідність обережного підходу до ризикових інновацій

або на їх детальний аналіз перед впровадженням. У цьому випадку більше варто розглядати інновації, які спрямовані на поліпшення, ніж на ризикові експерименти [60, с.226].

У ситуації, коли більшість фінансових показників підприємства перебувають у критичному стані, компанії важливо переглянути свою стратегію розвитку і можливо повернутися до більш звичної діяльності. При цьому можна розглядати впровадження мінімальних інновацій, які не несуть значних ризиків. Таким чином, підприємство повинно взяти на увагу нейтральну інноваційну стратегію.

Таким чином, науковці наголошують, що проведення такого аналізу повинно бути регулярним – щомісяця, щокварталу або щороку. Це дозволяє отримувати повну картину та своєчасно реагувати на зміни в фінансовій структурі. Узагальнюючи, можна стверджувати, що для підтримки ефективного функціонування на ринку та уникнення фінансових ризиків, підприємствам слід регулярно проводити оцінку фінансової стійкості за визначеною методикою. Це необхідно для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та уникнення можливих фінансових труднощів, включаючи ризик банкрутства.

1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері регулювання фінансової стійкості підприємств

Нормативно-правове забезпечення відносин у сфері регулювання фінансової стійкості підприємств включає набір законодавчих актів та норм, спрямованих на забезпечення економічної стійкості та надійності фінансових систем компаній. Основні елементи цього забезпечення повинні включати:

1. Фінансові стандарти та вимоги. Законодавство може встановлювати обов'язкові стандарти фінансової звітності, які підприємства повинні дотримуватися при складанні своєї фінансової звітності. Це може включати в себе правила щодо обліку прибутків, витрат, активів та зобов'язань.

2. Банківське регулювання. Якщо підприємство має фінансові відносини з банками, нормативно-правове забезпечення включає правила та вимоги, які регулюють банківські операції, кредитування та інші фінансові аспекти.

3. Податкове законодавство. Закони про оподаткування встановлюють правила стосовно сплати податків, звітності та податкових пільг. Вони можуть впливати на фінансову стійкість підприємств через регулювання податкових обов'язків та стимулювання ефективного управління фінансами.

4. Аудиторське регулювання. Закони про аудит визначають вимоги до аудиторської діяльності та фінансової перевірки підприємств. Це сприяє підвищенню достовірності фінансової звітності та забезпеченню довіри до фінансової інформації.

5. Захист інвесторів та кредиторів. Законодавство може містити положення, спрямовані на захист інтересів інвесторів та кредиторів. Це може включати правила щодо розкриття інформації, права акціонерів та процедури врегулювання спорів.

6. Антимонопольне законодавство. Правила конкуренції можуть впливати на фінансову стійкість підприємства, регулюючи конкуренційні відносини та запобігаючи неправомірному використанню ринкової позиції.

Ці аспекти нормативно-правового забезпечення спрямовані на забезпечення ефективного функціонування фінансових систем підприємств та зниження ризиків фінансових труднощів.

Мета нормативно-правового регулювання фінансової стійкості підприємств полягає в наступному [30]:

- захист інтересів стейкхолдерів. Забезпечення стійкості підприємств є ключовим для захисту інтересів різних стейкхолдерів, таких як інвестори, кредитори, працівники та держава. Це важливо для збереження довіри до фінансової системи та економіки в цілому;

- економічна стабільність. Забезпечення фінансової стійкості підприємств сприяє економічній стабільності в країні. Функціонуючі та стійкі підприємства

сприяють зростанню економіки, створенню нових робочих місць та загальному економічному розвитку;

- запобігання фінансовим кризам. Нормативно-правове регулювання має на меті розробку механізмів та правил, які допомагають уникнути фінансових криз, банкрутства підприємств та подібних труднощів, що можуть мати негативний вплив на економіку;

- стимулювання ефективного управління. Нормативно-правове середовище спрямоване на створення стимулів для ефективного управління фінансами та ресурсами підприємств. Це включає в себе використання правил фінансової звітності, аудиту та стандартів господарської діяльності.

Завдання нормативно-правового регулювання фінансової стійкості підприємств мають наступні характеристики [30]:

- встановлення стандартів фінансової звітності;
- контроль за використанням фінансових ресурсів;
- регулювання фінансових операцій;
- захист прав інвесторів та кредиторів;
- контроль за використанням інновацій;
- впровадження аудиторського контролю.

Нормативно-правове регулювання в цій сфері спрямоване на створення стійкого та ефективного фінансового середовища, що сприяє забезпеченню стійкості та сталого розвитку підприємств.

Нормативно-правова база забезпечення відносин у сфері регулювання фінансової стійкості підприємств України представлена у табл. 1.6.

Таблиця 1.6

Нормативно-правова база забезпечення відносин у сфері регулювання фінансової стійкості підприємств України

Нормативно-правовий акт	Загальна характеристика
1	2
Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від	Визначаючи юридичні основи для регулювання, організації та проведення бухгалтерського обліку, а також складання фінансової звітності в Україні, національні положення визначають, що головною метою цих процесів є надання стейкхолдерам повної,

16.07.1999 р. № 996-XIV [47]	точної та об'єктивної інформації щодо фінансового стану та результатів діяльності підприємства.
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. № 73 [34]	Норми цього національного положення застосовуються до фінансової звітності і консолідованої фінансової звітності юридичних осіб, за винятком банків та бюджетних установ, які зобов'язані представляти фінансову звітність відповідно до чинного законодавства.

Продовження таблиці 1.6

1	2
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» від 27.06.2013 р. № 628 [37]	Дане національне положення встановлює порядок складання консолідованої фінансової звітності та загальні вимоги до розкриття інформації про процес складання консолідованої фінансової звітності. Фінансова звітність материнського підприємства та його дочірніх підприємств, використовувана для складання консолідованої фінансової звітності, має бути складена за однаковими звітним періодом та на одну й ту ж дату балансу.
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» від 29.11.1999 р. № 290 [35]	Це національне положення (стандарт) визначає методологічні принципи формування інформації щодо доходів та витрат підприємства в бухгалтерському обліку та їхнє відображення у фінансовій звітності. Згідно з цим стандартом, дохід визнається при збільшенні активу або зменшенні зобов'язань, що призводить до росту власного капіталу, за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від 31.12.1999 р. № 318 [36]	Це національне положення встановлює методологічні принципи формування інформації про витрати підприємства в бухгалтерському обліку та їхнє відображення у фінансовій звітності. Згідно з ним, витратами вважаються зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства, за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.
Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: Наказ МФУ від 26.01.2001 р. № 49/121 [43]	Аналіз фінансового стану підприємств, які підлягають приватизації, проводиться відповідно до вимог чинного законодавства. Цим положенням визначається порядок розрахунку показників, які характеризують фінансовий стан підприємства, та їх нормативні значення для аналізу фінансів за спрощеною схемою. Фінансовий аналіз підприємства включає етапи: оцінка майнового стану та його динаміки; аналіз фінансових результатів; оцінка ліквідності; аналіз ділової активності; аналіз платоспроможності (фінансової стійкості); оцінка рентабельності.
Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27.06.97 р. № 81 [31]	Основною метою проведення аналізу є оцінка результатів господарської діяльності підприємства за попередній та поточний роки, виявлення чинників, які вплинули на його кінцеві показники у позитивному або негативному напрямку. Цей аналіз допомагає приймати рішення щодо оцінки структури балансу як задовільної або незадовільної, а також визначення платоспроможності чи неплатоспроможності підприємства. За результатами аналізу, робиться пропозиція Кабінету Міністрів України про можливість включення даного підприємства до Реєстру неплатоспроможних підприємств та організацій.
Методичні рекомендації	Методика аналізу охоплює оцінку фінансових результатів та

дації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: Лист ДПАУ від 27.01.98 р. № 759/10/20-2117 [32]	фінансового стану підприємства. Вона розглядає основні фактори, які впливають на ці результати, такі як обсяг і собівартість виробництва та реалізації продукції, ефективність використання основних засобів, матеріальних та трудових ресурсів. В рамках методики використовуються різні джерела інформації, а також проводиться оцінка резервів, виявлених за допомогою проведеного аналізу.
---	--

Інформаційне забезпечення – це динамічна система інформації та способів її опрацювання, що дає змогу вивчити реальний стан об'єкта дослідження з метою обґрунтування управлінських рішень. За структурою інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану включає два елементи: інформаційну базу і процеси перетворення даних [41, с.276].

Інформаційне забезпечення можна розглядати і як процес забезпечення інформацією, і як сукупність документів, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення та форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі у процесі її функціонування.

Інформаційне забезпечення відносин у сфері регулювання фінансової стійкості підприємств визначається як система заходів та процесів, спрямованих на збір, обробку, аналіз та поширення інформації, необхідної для ефективного управління та прийняття рішень у галузі фінансової стійкості.

Основний зміст інформаційного забезпечення включає наступні аспекти [14; 36]:

1. Збір інформації. Цей етап передбачає систематичний та комплексний збір різноманітних фінансових даних від підприємств. Це може включати інформацію про фінансові результати, стан балансу, обігові кошти, зобов'язання та інші показники, які впливають на фінансову стійкість.

2. Обробка інформації. На цьому етапі здійснюється аналіз та перетворення зібраної інформації для отримання зрозумілих та корисних результатів. Обробка може включати розрахунки різних фінансових показників, визначення тенденцій та виявлення ключових факторів, що впливають на фінансову стійкість.

3. Аналіз інформації. Проведення глибокого аналізу фінансових даних та

виявлення взаємозв'язків дозволяє визначити сильні та слабкі сторони фінансової стійкості підприємства. Аналітики можуть виявити потенційні ризики, прогнозувати майбутні тенденції та рекомендувати заходи для покращення ситуації.

4. Поширення інформації. Результати аналізу та інша важлива інформація повинні передаватися зацікавленим сторонам, таким як управління підприємства, регулятори, інвестори тощо. Це може здійснюватися через фінансові звіти, звіти про аналіз, прес-релізи та інші засоби комунікації.

5. Управління інформаційним процесом. Забезпечення ефективного управління інформаційними процесами включає в себе встановлення систем автоматизації, розробку стандартів збору та обробки інформації, а також навчання персоналу щодо правильного використання інформаційних ресурсів.

Інформаційне забезпечення у сфері регулювання фінансової стійкості підприємств спрямоване на забезпечення доступності, достовірності та ретельної аналізу інформації для прийняття обґрунтованих рішень щодо фінансової стійкості підприємств.

Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану є невід'ємною складовою загальної системи інформаційного забезпечення управління підприємством, яке є значно ширшим, оскільки отримує не лише інформацію на основі збирання й оброблення даних, а й результати аналізу [65].

Призначення інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану – фіксування у документах даних, збирання, передання, оброблення, зберігання та трансформація інформації про операційну, фінансову та інвестиційну діяльність підприємства, його фінансовий стан. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану разом із кадровим, методичним, технічним та іншим створює необхідні умови для його проведення. Змістовність аналізу, його глибина і повнота врахування всіх чинників, що впливають на об'єкт дослідження, істотною мірою визначають і стан інформаційного забезпечення.

Сучасні технології аналізу фінансового стану потребують суттєвого розширення інформаційної бази. Окрім стандартних форм фінансової і

статистичної звітності, використовуються позаоблікові джерела інформації, що характеризують стан зовнішнього економічного середовища: ринків товарів і послуг, внутрішнього і міжнародного фінансових ринків, систем оподаткування тощо. Створюються комплексні автоматизовані інформаційні системи з регулярним оновленням даних, розширюються можливості сучасного інформаційного забезпечення, які надає Інтернет. Для аналізу фінансового стану використовують різноманітні джерела інформації, вибір яких залежить від періоду дослідження, мети і завдань аналізу, його методичного забезпечення [23, с.35].

Усі джерела даних, які залучаються для проведення фінансового аналізу, поділяють на нормативно-планові, облікові та позаоблікові.

До нормативно-планових джерел належать усі види планів, які розробляються на підприємстві (перспективні, поточні, оперативні, бізнес-плани, плани-графіки, платіжні календарі), а також нормативні матеріали, кошториси, цінніки, проектні завдання і т. ін.

Джерела інформації облікового характеру – це документи бухгалтерського, статистичного та оперативного обліку, всі види звітності, а також первинна облікова документація.

Позаоблікові джерела інформації – це документи, що регулюють господарську діяльність, а також дані, що характеризують зміну зовнішнього середовища функціонування підприємства. До них належать [7; 56]:

1) офіційні документи, якими підприємство зобов'язане користуватися у своїй діяльності: закони України, укази Президента, постанови Кабінету Міністрів; накази міністерств та інших органів державного управління; накази і розпорядження керівництва підприємства, рішення ради директорів, зборів акціонерів і т. ін.;

2) матеріали, акти та висновки внутрішнього і зовнішнього аудиту, внутрішньо- і позавідомчих ревізій, перевірок податкової адміністрації, контрольно-ревізійного управління, лабораторного і санітарного контролю, професійних консалтингових фірм;

3) господарсько-правові документи: договори, угоди, рішення судових органів, реклаमाції;

4) науково-технічна інформація: публікації, звіти за результатами науково-дослідної роботи і т. ін.;

5) технічна і технологічна документація;

6) інформація про ділових партнерів підприємства – постачальників і покупців: дані про постачальників необхідні для прогнозування їх надійності та цінової політики, відомості про покупців – для характеристики їх поточної та довгострокової платоспроможності;

7) інформація про основних конкурентів, яку взято з різноманітних джерел: Інтернету, радіо, телебачення, газет, журналів, інформаційних бюлетенів тощо;

8) інформація про стан ринку матеріальних ресурсів (обсяги ринків, рівень і динаміка цін на окремі види ресурсів), ринку капіталу (ставки рефінансування, офіційні курси іноземних валют, ставки комерційних банків за кредитами і депозитами), фондового ринку (ціни попиту і пропозиції на цінні папери, обсяги і ціни угод із фондових інструментів, зведений індекс динаміки цін на фондовому ринку);

9) дані Державного комітету статистики (Держкомстату) про рівень і динаміку показників макроекономічної ситуації в країні (валовий внутрішній продукт, обсяги промислового виробництва, сальдо експорту-імпорту, інфляція тощо).

Поділ інформаційного забезпечення на внутрішнє та зовнішнє на основі облікових та позаоблікових даних є не досить вдалим, адже позаоблікові дані можуть надходити як від внутрішніх, так і з зовнішніх джерел. Тому, вважаємо за доцільне, розгляд інформаційного забезпечення аналізу з позиції поділу його джерел на внутрішні та зовнішні, облікові та поза облікові [33, с.47].

Таким чином, не дивлячись на достатньо велику кількість джерел інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану, важко не погодитися, що дані бухгалтерського обліку є основними з них. І перш за все завдяки тому,

що вартість їх отримання значно менша за економічну вартість інформації з інших джерел. Адже фінансовий облік на підприємствах України є обов'язковим і відповідно отримання необхідної інформації для аналітичного процесу за його результатами не вимагає додаткових дій по збору та накопиченню даних.

Висновки до розділу 1

За результатами проведеного дослідження теоретичних основ формування та забезпечення фінансової стійкості підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що фінансова стійкість підприємства є однією з ключових та важливих складових, яка визначає його інноваційну активність, а також є необхідною умовою для успішної інноваційної діяльності. Основою фінансової стійкості вітчизняних інноваційно-активних підприємств є їх здатність адаптуватися до змін у ринковому середовищі, ефективно конкурувати в умовах високої конкуренції та використовувати наявні матеріальні ресурси відповідно до своїх потреб та очікувань ринку.

2. Встановлено, що фінансова стійкість підприємства представляє собою комплексний концепт, що досягається завдяки ефективному фінансовому управлінню та раціональному розподілу фінансових ресурсів для покриття витрат та забезпечення запасів. Це означає, що фінансовий стан компанії характеризується стабільним перевищенням доходів над витратами, що дозволяє вільно витрачати або використовувати грошові кошти. Успішність фінансової стійкості безпосередньо залежить від результатів виробничої, фінансової та інвестиційно-інноваційної й стратегічної діяльності підприємства.

3. Узагальнено, що управління фінансовою стійкістю підприємства - це система стратегічних та оперативних заходів, спрямованих на досягнення та збереження стабільності фінансових показників підприємства в умовах змінного економічного середовища. Цей процес включає у себе чітке визначення цілей та завдань, розробку ефективних стратегій управління, а також прийняття оперативних та стратегічних фінансових рішень для забезпечення стабільності та розвитку підприємства в довгостроковій перспективі.

4. Обґрунтовано, що забезпечення фінансової стійкості підприємства

базується на ретельному вивченні й адаптації цих концептуальних принципів до конкретних умов та характеристик підприємства. Це включає в себе правильне управління фінансовими ресурсами, адекватне реагування на ризики, вивчення ринкових тенденцій, та впровадження стратегій, спрямованих на забезпечення стабільності та упевненості в фінансовому майбутньому підприємства.

5. Встановлено, що оцінка фінансової стійкості підприємства має велике значення для загального управління та ефективного функціонування компанії. Проведення оцінки фінансового стану важливо не лише для підприємств, що вже займаються інноваційною діяльністю, але й для тих, які лише планують впроваджувати інновації у свою діяльність. Цей процес не тільки дозволяє визначити поточний фінансовий стан підприємства, але й служить індикатором, чи є доцільним рухатись у напрямку інновацій. Методика оцінювання фінансової стійкості підприємства включає в себе аналіз різних аспектів, таких як структура капіталу, ліквідність, рівень забезпеченості запасами, фінансовий резерв та урахування ризиків.

6. Визначено, що нормативно-правове забезпечення відносин у сфері регулювання фінансової стійкості підприємств включає набір законодавчих актів та норм, спрямованих на забезпечення економічної стійкості та надійності фінансових систем компаній. Нормативно-правове регулювання в цій сфері спрямоване на створення стійкого та ефективного фінансового середовища, що сприяє забезпеченню стійкості та сталого розвитку підприємств.

7. Доведено, що інформаційне забезпечення можна розглядати і як процес забезпечення інформацією, і як сукупність документів, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення та форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі у процесі її функціонування. Інформаційне забезпечення відносин у сфері регулювання фінансової стійкості підприємств визначається як система заходів та процесів, спрямованих на збір, обробку, аналіз та поширення інформації, необхідної для ефективного управління та прийняття рішень у галузі фінансової стійкості підприємств.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ТА НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «САНДОРА»

2.1. Організаційно-управлінський аналіз підприємства

Дослідження та оцінювання системи формування й забезпечення фінансової стійкості на підприємстві будемо проводити на базі відомої виробничо-торговельної компанії ТОВ «Сандора».

Організаційно-правова характеристика підприємства ТОВ «Сандора» представлена у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Організаційно-правова характеристика підприємства ТОВ «Сандора» [58]

Параметр діяльності	Характеристика
Повне найменування юридичної особи	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ САНДОРА
Скорочена назва	ТОВ «Сандора»
Статус юридичної особи	Не перебуває в процесі припинення
Код ЄДРПОУ	22430008
Дата реєстрації	08.10.1998 р.
Уповноважені особи	Кисельов Олександр В'ячеславович
Розмір статутного капіталу	2 008 573 131,66 грн.
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Форма власності	Недержавна
Види діяльності	Основний: 10.32 Виробництво фруктових і овочевих соків Інші: 10.31 Перероблення та консервування картоплі 10.39 Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів 10.72 Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання
Місцезнаходження юридичної особи:	57262, Україна, Миколаївська область, Вітовський район, село Миколаївське.

Отже, компанія ТОВ «Сандора» зареєстрована 08.10.1998 р. за юридичною адресою 57262, Україна, Миколаївська область, Вітовський район, село

Миколаївське. Керівником організації є Кисельов Олександр В'ячеславович. Розмір статутного капіталу складає 2 008 573 131,66 грн. На момент останнього оновлення даних 28.02.202 р. стан організації - не перебуває в процесі припинення [58].

ТОВ «Сандора» - український виробник соків, нектарів, соковмісних продуктів, газованих напоїв та снєків. З 2007 року входить до складу PepsiCo. ТОВ «Сандора» є найбільшим в Україні виробником соків та сокової продукції. До структури компанії входять два виробничі комплекси у Миколаївській області: завод із переробки свіжих фруктів, овочів і виробництва соків в с. Миколаївське та завод із виробництва соків, газованих напоїв, холодного чаю та снєків у с. Мішково-Погорілове [57].

1995 року литовські бізнесмени Ігор Беззуб і Раймондас Туменас надали стартовий капітал для реалізації бізнес-плану викладачу Миколаївського університету кораблебудування Сергію Сипку. У новоствореній компанії по 45 % належало Беззубу і Туменасу, 10 % - Сипку. Вже наступного року було випущено перший пакет продукції на придбаному заводі в с. Миколаївське. У 2000 році розпочав роботу цех пюре та напівфабрикатів [57].

У 2006 році було збудовано новий сучасний виробничий комплекс № 2 у с. Мішково-Погорілове, на якому випускається продукція у пакуванні ПЕТ і Tetra Pak. На кінець 2006 року компанія мала частку в 45,6 % українського ринку соків.

2007 року укладено одну з найвагоміших угод на ринку FMCG в Україні вартістю у 678 млн доларів. PepsiCo придбала найбільшого виробника соків - компанію «Сандора». Це дало можливості для розбудови виробництва в Україні, налагодження процесу переробки сезонних овочів та фруктів за рахунок подальших інвестицій. Так, у період з 2009 по 2010 рік розпочато випуск газованих напоїв Pepsi, 7UP та холодного чаю Lipton Ice Tea. У 2014 році запущено снєкову лінію з виробництва сухариків Хруsteam, а також розпочато виробництва напою Mirinda. У 2019 році на виробничих потужностях компанії розпочато виробництво чипсів Lay's.

На підприємствах ТОВ «Сандора» в Миколаївській області впроваджені сучасні стандарти виробництва та санітарного контролю. Завдяки інвестиціям PepsiCo в Україні, компанія «Сандора» обладнала свої підприємства сучасними, максимально автоматизованими виробничими лініями [57].

ТОВ «Сандора» виготовляє натуральні фруктові та плодовоовочеві соки, нектари, газовані напої, снеки, а також чипси Lay's. Продукція компанії Сандора експортується до близько 20 країн світу.

Соки Sandora визнавалися соковим брендом № 1. Протягом 11 років поспіль бренд Sandora ставав переможцем конкурсу «Вибір року» в номінації «Сік року» [57].

Бренд Sandora зайняв 15-те місце у рейтингу найпопулярніших брендів України 2013 року і другий рядок рейтингу ТОП-100 найбагатших національних торговельних марок України 2017 року.

На підприємствах ТОВ «Сандора», як і на всіх підприємствах PepsiCo в Україні, впроваджена система управління якістю ДСТУ ISO 9001, а також система управління харчовою безпекою ДСТУ ISO 22000.

Місія ТОВ «Сандора» – забезпечити споживачів безпечною, якісною, але при цьому безпечною продукцією, аби забезпечити смакові вподобання клієнтів на ринку України та за її межами.

Мета підприємства – здійснення виробничої та комерційної діяльності для утримання лідируючих позицій на ринку з ціллю максимізації прибутковості.

Основні принципи діяльності ТОВ «Сандора:

1. Здорова та безпечна продукція понад усе. Тільки якісна сировина, досконалі технологічні процеси та правильна організація виробництва можуть забезпечити здоровий продукт.

2. Збереження екології. «Сандора» покращує свою технологічну діяльність з метою мінімізації впливу на навколишнє середовище. Одне із останніх оновлень компанії це система очищення стічних вод, яка є абсолютно екологічною та не шкодить довкіллю.

3. Кваліфікація співробітників. «Сандора» значну увагу приділяє підтримці

співробітників, розвитку їх потенціалу та створенню максимально комфортних умов для праці.

Виробничі потужності компанії ТОВ «Сандора» включають у себе [57]:

Промисловий комплекс № 1 з переробки та виробництва сокової продукції у селі Миколаївське в Миколаївській області. Тут працюють лінії розливу виробництва Tetra Pak. На заводі працює цех пюре та концентрованих соків, ділянка асептичного зберігання продукції. Власний склад напівфабрикатів дає змогу зберігати річний запас пюре та концентрованих соків для потреб виробництва. На потужностях промислового комплексу № 1 також ведеться переробка фруктів та овочів, розвивається виробництво снєків.

Промисловий комплекс № 2 з виробництва продукції у селі Мішково-Погорілове Миколаївської області. Площа заводу - 60 тис. кв. м. На заводі у 2009 році відкрилися лінії виробництва газованих напоїв, працює автоматизований купажний цех. У 2013 році на ВК № 2 встановлена власна система очищення стічних вод, що здатна переробляти 4000 м³ промислових стоків на добу та повертати чисту воду у довкілля.

Організаційна структура компанії лінійно-функціонального типу, яка створена для швидкої та чіткої роботи між окремими підрозділами підприємства, кожен з яких має свої обов'язки, виконання яких забезпечує злагоджену безперервну роботу ТОВ «Сандора».

Організаційна структура підприємства ТОВ «Сандора» представлена на рис. 2.1.

Проте організаційна структура ТОВ «Сандора» дуже динамічна, тому що в умовах постійних навколишніх та внутрішніх змін необхідно швидко реагувати та приймати рішення. Саме тому організаційна структура лінійно-функціонального типу, аби функціональні керівники безпосередньо впливали на працівників того чи іншого відділу, та забезпечували саме професійне управління в компанії. За рахунок цього компанія вже протягом кількох років зберігає лідерство на ринку України.

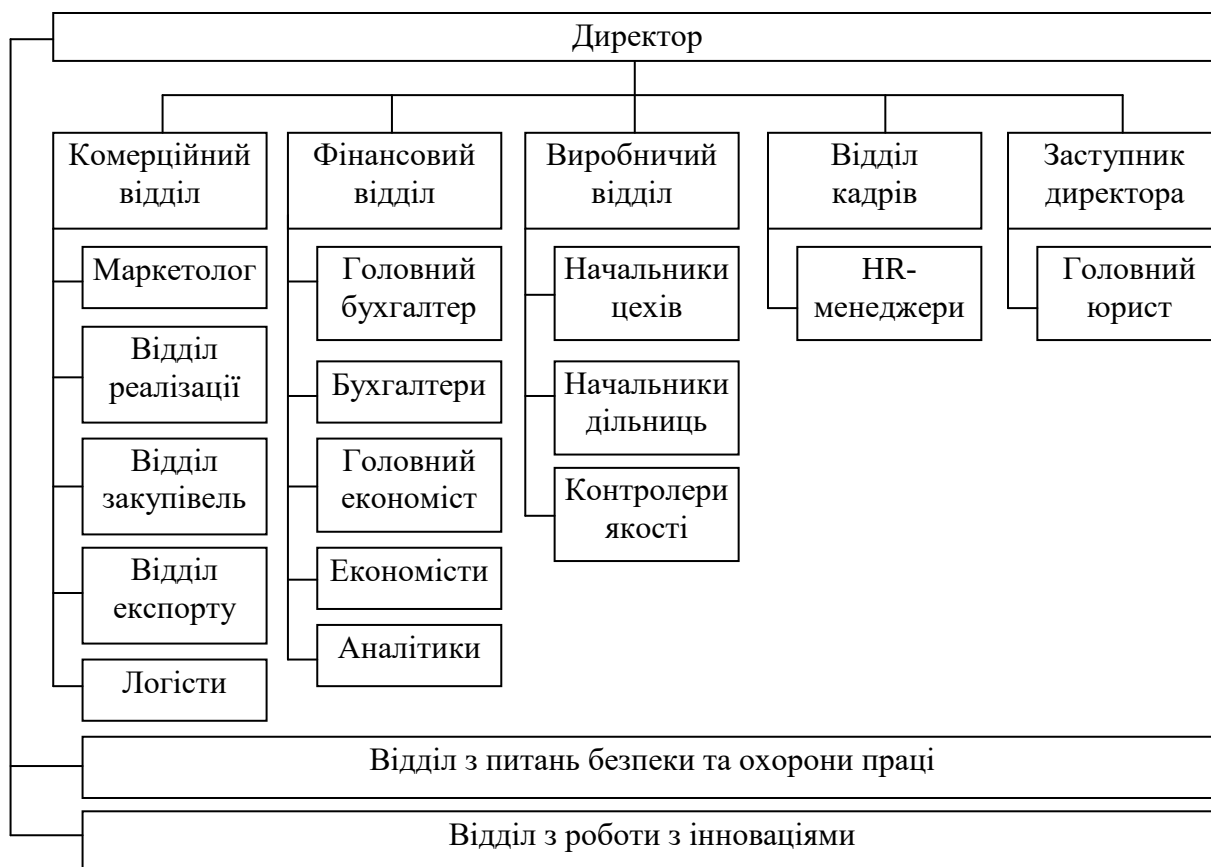

Рис. 2.1. Організаційна структура підприємства ТОВ «Сандора»

В продуктовий портфель ТОВ «Сандора» сьогодні входить 21 торгова марка, що свідчить наявність власного бренду та про велику впізнаваність компанії. Торгові марки ТОВ «Сандора» наступні [59]:

1. Соки й нектари: «Sandora», Sandora Essentials, «Sandora. Овочевий коктейль», Sandora FRUTZ, Sandor Фрукти Цілі, «Sandora. Смузі густий», «Сандорик», «Садочок», «Садочок. Соки прямого віджиму».

2. Напої: Pepsi, Pepsi MAX, Pepsi Wild Cherry, Pepsi Lime, Pepsi Mango, Pepsi Pineapple-Peach, Pepsi Raspberry (ексклюзивно в АТБ), Pepsi Pina Colada, Pepsi Mojito, Pepsi Light (імпортер), Pepsi Twist (припинено), Pepsi Ginger (припинено), Pepsi Vanilla (ексклюзивно в АТБ; припинено), 7UP, Mirinda, Mountain Dew (імпортер), Lipton Ice Tea, Gatorade (імпортер), «Єсентуки» (імпортер), «Аква Мінерале лайф» (імпортер), Evervess (імпортер).

3. Снеки: сухарики «Хрумteam», чипси Lay's, Cheetos (імпортер), кукурудзяні чипси Doritos (імпортер).

В структурі асортименту продукції ТОВ «Сандора» серед соків найбільшу питому вагу складають торгові марки «Сандора» – 25%, «Садочок» – 25% та «Сандорик» – 11%. Найменшу питому вагу мають «Сандора Мікс» - 7% та «Бонус» - 7%.

ТОВ «Сандора» експортує 25% своєї продукції, що складає більше 48% всеукраїнського експорту соків. Продукція компанії представлена в 24-х країнах світу: США, Німеччині, Швеції, Ізраїлі, Греції, Арабських Еміратах, Польщі, Канаді, а також в країнах ближнього зарубіжжя – Молдові, Литві, Латвії, Естонії, Азербайджані, Вірменії, Грузії, Казахстані, Киргизії та інших [59].

ТОВ «Сандора» постійно оновлює, покращує та збільшує свій асортимент продукції, а також використовує прогресивні сучасні маркетингові підходи. Однією із найбільш успішних інновацій Сандори стала запроваджена в 2018 році лінійка соків з високим вмістом клітковини як відповідь на тренд здорового харчування. Інноваційна технологія полягає у особливому способі подрібнення м'якоті на частинки різного розміру та дозволяє зберегти в одній упаковці яблучного соку 950 мл таку ж кількість м'якоті, як чотири цілих яблука вагою 132 грами кожне. Клітковина рослинної їжі сприяє правильному травленню та детоксикації організму, а також практично не містить калорій, що знайшло відгук у прихильників здорового способу життя, а також людей, націлених на зменшення споживання цукру [57].

Наступним етапом дослідження є аналіз діяльності ТОВ «Сандора» за допомогою ринкового скорингу, який проводиться на основі збору та розгляду комплексу із десяти показників, які в свою чергу показують ринкову потужність підприємства та потенціал до лідерства (табл. 2.2).

Даний аналіз враховує такі показники, як частка у секторі, ринку, субринку; місце компанії в секторі, на ринку, на субринку; абсолютний та відносний приріст виручки компанії за рік; абсолютний середньорічний темп приросту виручки за останні 3 роки; сукупний середньорічний темп зростання виручки за останні 3 роки.

Ринковий скоринг ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Фінансовий індикатор	Роки		
	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Індекс Market Score	A/3.7	A/3.6	A/3.3
Частка у секторі, %	0,51	0,56	0,57
Частка ринку, %	34,77	34,75	33,53
Частка на субринку, %	61,04	62,00	63,14
Місце компанії в секторі	20	19	15
Місце компанії на ринку	1	1	1
Місце компанії на субринку	1	1	1
Абсолютний приріст виручки за рік, млн. грн.	682,8	823,0	-62,5
Відносний приріст виручки за рік, %	7,7	8,6	-0,6
Абсолютний середньорічний приріст виручки за 3 роки, млн. грн.	1174,7	1114,6	481,1
Сукупний середньорічний темп зростання виручки за 3 роки, %	165,0	13,8	5,1

Аналізуючи дані показники, можна визначити, що протягом 2021-2023 років індекс Market Score виявив тенденцію до зниження. Незважаючи на це, позиція компанії на ринку та її місце на субринку залишалося сталим протягом останніх трьох років. Позитивні тенденції виявлені в частці у секторі (збільшилась на 11,8%), частці на субринку (зросла на 3,4%), та покращенні місця компанії в секторі (піднялась на 5 позицій). З іншого боку, спостерігається негативна динаміка в показниках, таких як частка ринку (зменшилась на 3,6%), абсолютний та відносний приріст виручки за рік (впав на 109,2 та 107,8% відповідно), абсолютний середньорічний приріст виручки за 3 роки (зменшився на 59%) та сукупний середньорічний темп зростання виручки за 3 роки (зменшився на 96,9%).

Отже, ринковий скоринг підтверджує високу ринкову потужність ТОВ «Сандора» та її провідні позиції, свідчаючи про ефективність фінансово-господарської діяльності. Це також вказує на те, що компанія задає тенденції на ринку, привертаючи увагу конкурентів, які прагнуть випередити її та здобути перше місце. Зручне географічне положення ТОВ «Сандора» в Миколаївській області на півдні України виявляється ключовою перевагою, дозволяючи транспортувати продукцію як в межах країни, так і за її межами.

2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства

Фінансово-економічний стан ТОВ «Сандора» відзначається високим рівнем прибутковості та ефективною оборотністю капіталу. Зміцнення фінансової стійкості та динаміка структури джерел фінансування свідчать про високий потенціал підприємства. Важливим аспектом є його здатність вчасно розраховуватися за борговими зобов'язаннями, що свідчить про відповідальний підхід до фінансових зобов'язань.

Діагностика фінансово-економічного стану стає ключовим елементом у процесі ухвалення стратегічних економічних рішень. Це важливо для різних зацікавлених сторін, які мають власні цілі та критерії оцінки фінансового стану. Такий підхід підкреслює важливість постійної діагностики, яка відіграє значущу роль у забезпеченні ефективності економічного процесу.

Ефективність роботи ТОВ «Сандора» відображається в таких показниках, як забезпеченість власними обіговими коштами, динаміка запасів товарно-матеріальних цінностей, структура дебіторської та кредиторської заборгованості, оборотність активів, матеріальне забезпечення банківських кредитів та платоспроможність. Ці показники свідчать про добре налагоджений фінансовий механізм та ефективне управління ресурсами, що сприяє стабільності та розвитку підприємства.

Ефективна оцінка фінансового стану ТОВ «Сандора» в умовах сучасного господарювання є ключовим елементом для виважених рішень, які приймає його керівництво, і важливим аспектом для зацікавлених сторін, таких як інвестори, партнери, кредитори та державні органи. Враховуючи конкурентний характер сучасного бізнесу, фінансово-економічний стан підприємства стає стратегічною складовою його успіху.

Для точної діагностики фінансового стану ТОВ «Сандора» необхідна добре структурована інформаційна база. Крім того, ключовою роллю в цьому процесі відіграють фінансові звіти, зокрема звіт про фінансові результати та синтетичний баланс. Останній є документом, що відображає склад засобів та

джерел їхнього формування у грошовій формі на конкретну дату.

Унікальність підходу до діагностики фінансового стану полягає в тому, що ця процедура стає не лише внутрішнім інструментом управління для адміністрації підприємства, а й знаходить активний відгук у зовнішніх відносинах. Інвестори, співпрацівники та кредитори мають важливий інтерес у забезпеченні фінансової стабільності та надійності партнера, що визначається результатами діагностики.

Динаміка формування основних економічних показників діяльності ТОВ «Сандора» представлена у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Основні економічні показники діяльності ТОВ «Сандора»

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Чистий дохід, тис. грн.	9744262	10404098	10341642	597380	6,13
Валовий прибуток, тис. грн.	2547925	3164165	3214898	666973	26,18
Чистий прибуток, тис. грн.	111581	593229	-302480	-414061	у 3,71 р.м.
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	3701856,5	4498108,5	5465889,0	1764032,5	47,65
Середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн.	1570560,0	2189539,5	2817676,5	1247116,5	79,41
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	2131296,5	2308569,0	2648212,5	516916,0	24,25
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	476	481	455	-21	-4,41
Фондовіддача, грн.	6,20	4,75	3,67	-2,53	-40,84
Фондоозброєність, тис. грн /ос.	3299,50	4552,06	6192,70	2893,20	87,69
Продуктивність праці, тис. грн. /ос.	20471,14	21630,14	22728,88	2257,74	11,03
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	4,57	4,51	3,91	-0,67	-14,59

В ході проведеної діагностики встановлено, що у 2021 р. сукупні обсяги чистого доходу від збуту продукції ТОВ «Сандора» складала 9744262 тис.грн. Після певного зростання у 2022 р. до значення 10404098 тис.грн., у 2023 р. спостерігалася відповідне скорочення бізнесу порівняно з 2022 р. Водночас, у 2023 р. спостерігалася збільшення обсягів господарської діяльності (чистого доходу) на 597380 тис.грн., або на 6,13 %, що становило 10341642 тис.грн.

Валовий прибуток, який розраховується, як різниця між чистим доходом та собівартістю реалізованої продукції, також мав тенденцію до підвищення за досліджуваний період на 666973 тис.грн., або на 26,18 %, що складало 3214898 тис.грн. у 2023 р. Чистий прибуток ТОВ «Сандора» у 2023 р. мав негативне значення (збіток) в розмірі (-302480) тис.грн., що на 414061 тис.грн., або у 3,71 рази менше, ніж у 2021 р.

Аналіз засвідчив, що середньорічна вартість активів ТОВ «Сандора» у 2023 р. зросла на 1764032,5 тис.грн., або на 47,65 %, що сягало рівня 5465889,0 тис.грн. Також визначено, що в структурі активів найбільшу частку займали необоротні активи, середньорічна вартість яких становила 2817676,5 тис.грн., що на 1247116,5 тис.грн., або на 79,41 % більше, ніж у 2021 р. Середньорічна вартість оборотних активів, також, збільшилась на 516916,0 тис.грн., або на 24,25 %, що становило 2648212,5 тис.грн.

Показники фондовіддачі та фондоозброєності відображають ефективність використання основних засобів ТОВ «Сандора». Аналіз засвідчив, що у 2023 р. визначено значне скорочення значення цього індикатора, а саме на 2,53 грн., або на 40,84 %, що складало лише 3,67 грн. Фондоозброєність у ТОВ «Сандора» характеризувалася значним рівнем. Продуктивність праці на підприємстві у 2023 р. мала значення на рівні 22728,88 тис.грн., що на 2257,74 тис.грн., або на 11,03 % більше, ніж у 2021 р.

Успішна організація виробничого процесу на будь-якому підприємстві обумовлена наявністю необхідних ресурсів, що включають у себе різноманітне майно. Під поняттям «майно підприємства» розуміється не лише фізичні об'єкти, а й нематеріальні та грошові активи, які перебувають у користуванні, володінні та розпорядженні даного підприємства. Цей майновий комплекс включає в себе різноманітні активи, починаючи від земельних ділянок та будівель, завершуючи правами на торговельні марки та інші виключні права.

Унікальність кожного підприємства визначається не лише розміром його майнового портфеля, але й множиною активів, які входять до складу цього комплексу. Зокрема, це може включати землі, інфраструктуру, обладнання,

сировину, готову продукцію, фінансові зобов'язання, а також права на бренди та інші інтелектуальні власності.

Аналіз бухгалтерського балансу стає важливим інструментом для здобуття загальної інформації про майновий стан підприємства. Цей документ відображає загальну вартісну характеристику економічних ресурсів підприємства (активи балансу) та джерел їх утворення (пасив балансу), надаючи комплексний погляд на фінансовий облік та потенціал для подальшого ефективного управління.

Характеристика майна підприємства ТОВ «Сандора» та джерел його формування за балансом представлена у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Характеристика майна підприємства ТОВ «Сандора»
та джерел його формування за балансом

Показники	2021 р.		2022 р.		2023 р.		2023 р. до 2021 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+, –	%	п.с.
Активи									
1. Необоротні активи:	1713475	43,66	2665604	52,56	2969749	50,68	1256274	73,32	7,02
в т.ч. основні засоби	1014912	25,86	2212188	43,62	2361055	40,29	1346143	132,64	14,43
2. Оборотні активи	2211207	56,34	2405931	47,44	2890494	49,32	679287	30,72	-7,02
в т.ч. запаси	733820	18,70	735213	14,50	838492	14,31	104672	14,26	-4,39
дебіторська заборгованість	1324440	33,75	1559040	30,74	1539942	26,28	215502	16,27	-7,47
грошові кошти	107625	2,74	47699	0,94	403358	6,88	295733	274,78	4,14
Пасиви									
1. Власний капітал	-1260040	-32,11	-400524	-7,90	319292	5,45	1579332	-125,34	37,55
в т.ч. зареєстрований капітал	719990	18,35	986277	19,45	2008753	34,28	1288763	179,00	15,93
нерозподілений прибуток	-1988286	-50,66	-1395057	-27,51	-1697537	-28,97	290749	-14,62	21,69
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	2769745	70,57	2394133	47,21	2837441	48,42	67696	2,44	-22,15
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	2414977	61,53	3077826	60,69	2703510	46,13	288533	11,95	-15,40
Баланс	3924682	100,00	5071435	100,00	5860243	100,00	1935561	49,32	x

Аналіз засвідчив, що у 2023 р. загальна вартість майна компанії ТОВ «Сандора» складала 5860243 тис.грн., що на 1935561 тис.грн., або на 49,32 % більше, ніж у 2021 р. Основу майна компанії посідади необоротні активи в розмірі 2969749 тис.грн. (50,68 % в структурі майна), що на 1256274 тис.грн., або на 73,32 % більше, ніж у 2021 р. Також, оборотні активи складали 2890494 тис.грн. (49,32 % в структурі майна), що на 679287 тис.грн., або на 30,72 % більше, ніж у 2021 р.

Аналіз пасивів ТОВ «Сандора» засвідчив, що власний капітал мав критичне значення в розмірі 319292 тис.грн., що становило лише 5,45 % структури загальних зобов'язань, а поточні зобов'язання і забезпечення були на рівні 46,13 % структури. Вартість зареєстрованого капіталу компанії була на рівні 1008753 тис.грн. у 2023 р. ТОВ «Сандора» характеризувалося значною сумою нерозподіленого збитку, а саме (-1697537) тис.грн. у 2023 р.

Основна мета функціонування підприємства полягає в ефективному управлінні фінансовими ресурсами з метою забезпечення стабільності, прибутковості та інвестиційної привабливості. Спостереження за фінансовим становищем відбувається через економічний аналіз, що враховує вплив різних факторів на діяльність організації.

Економічний аналіз виступає як інструмент контролю, дозволяючи розглядати стратегічні та тактичні аспекти розвитку. З його допомогою формулюються плани, розробляються управлінські рішення та здійснюється ефективний моніторинг виконання. Підсумкова оцінка дозволяє виявляти резерви для підвищення ефективності та оцінювати результати діяльності підприємства, його відділів та персоналу.

Важливим елементом аналізу є оцінка фінансових результатів, яка включає в себе оцінку динаміки прибутку та рентабельності протягом аналізованого періоду. Аналітики також досліджують джерела та структуру прибутку, виявляють можливості для підвищення валового та чистого прибутку. Такий детальний аналіз допомагає визначити потенціал підвищення різних показників рентабельності, сприяючи стійкому та інноваційному розвитку.

Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «Сандора» проаналізовано у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Механізм формування фінансових результатів діяльності
підприємства ТОВ «Сандора», тис.грн.

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Чистий дохід від реалізації продукції	9744262	10404098	10341642	597380	6,13
Собівартість реалізованої продукції	7196337	7239933	7126744	-69593	-0,97
Валовий прибуток	2547925	3164165	3214898	666973	26,18
Інші операційні доходи	7235	5800	7394	159	2,20
Адміністративні витрати	228785	251124	324900	96115	42,01
Витрати на збут	1834833	2251161	2322310	487477	26,57
Інші операційні витрати	10176	52043	14055	3879	38,12
Фінансовий результат від операційної діяльності	481366	615637	561027	79661	16,55
Фінансові витрати	342636	344845	767853	425217	124,10
Інші витрати	20563	44472	91139	70576	у 3,43 р.б.
Фінансовий результат до оподаткування	160234	732772	-284068	-444302	у 2,77 р.м.
Чистий фінансовий результат	111581	593229	-302480	-414061	у 3,71 р.м.

За результатами проведеного аналізу встановлено, що у 2023 р. спостерігалось збільшення обсягів господарської діяльності, і відповідно, вартості чистого доходу від реалізації продукції на 597380 тис.грн., або на 6,13 %, що становило 10341642 тис.грн. Собівартість реалізованої продукції, відповідно, зменшилась на 69593 тис.грн, або на 0,97 %, що у 2023 р. становило 7126744 тис.грн. Підприємство ТОВ «Сандора» характеризувалося позитивним рівнем валової прибутковості в розмірі 3214898 тис.грн., що на 666973 тис.грн., або на 26,18 % більше, ніж у 2021 р. Підприємство є платником податку на прибуток. ТОВ «Сандора» відрізнялося негативним значенням чистого фінансового результату (збитку) у 2023 р., в розмірі (-302480) тис.грн., що на 414061 тис.грн., або у 3,71 разів менше, ніж у 2021 р.

Фінансовий стан є важливою характеристикою економічної активності підприємства, яка охоплює різноманітні показники, що відображають

наявність, розподіл і використання фінансових ресурсів. Цей стан визначає конкурентоспроможність ТОВ «Сандора», його потенціал у веденні бізнесу та оцінює, наскільки ефективно забезпечуються економічні інтереси як самого підприємства, так і його партнерів у фінансових та інших сферах взаємодії.

Динаміка показників оцінки фінансового стану підприємства ТОВ «Сандора» представлена у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Динаміка показників оцінки фінансового стану підприємства ТОВ «Сандора»

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,92	0,78	1,07	0,15	16,77
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,02	0,15	0,14	у 14,0 р.б.
Чистий оборотний капітал, тис.грн.	-203770	-671895	186984	390754,0	191,76
Коефіцієнт автономії	-0,32	-0,08	0,05	0,38	116,97
Коефіцієнт фінансової залежності	-3,11	-12,66	18,35	21,47	у 6,89 р.м.
Коефіцієнт фінансової стійкості	-0,24	-0,07	0,06	0,30	123,71
Коефіцієнт оборотності активів	2,63	2,31	1,89	-0,74	-28,12
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	-8,83	-12,53	-254,62	-245,79	у 27,82 р.б.
Рентабельність господарської діяльності, %	1,73	7,48	-2,90	-4,63	х
Рентабельність власного капіталу, %	-10,11	-71,45	744,73	754,85	х
Рентабельність продукції, %	5,23	6,79	5,81	0,58	х

Таким чином, за результатами проведеної діагностики можна говорити, що ТОВ «Сандора» характеризувалося надзвичайно нестабільним значенням індикаторів фінансового стану в 2023 р. Чистий оборотний капітал характеризувався негативним значенням у 2021-2022 р. та у 2023 р. мав позитивне значення 186984 тис.грн., що на 390754 тис.грн., або на 191,76 % більше, ніж у 2021 р. Коефіцієнт автономії мав надзвичайно низьке значення на підприємстві ТОВ «Сандора». У 2023 р. значення цього індикатора було на рівні 0,05. Підприємство ТОВ «Сандора» у 2023 р. здійснювало господарську діяльність ефективно, про що свідчили значення показників рентабельності господарської діяльності, власного капіталу та продукції. Водночас, слід констатувати, що на підприємстві є зчні проблеми у сфері управління фінансовою стійкістю.

2.3. Оцінка сучасного стану формування фінансової стійкості підприємства

Забезпечення фінансової стійкості підприємства вимагає систематичного та розумного аналізу його фінансових показників. Результати цього аналізу служать основою для розробки різних стратегій розвитку компанії, і вибір одного з них залежить від їх ефективності в конкретному випадку. Методика розрахунку фінансової стійкості була викладена в першому розділі даної роботи, і зараз ми виконаємо аналіз для ТОВ «Сандора».

Перший етап аналізу передбачає розрахунок показників, які вказують на структуру капіталу підприємства та вказують на необхідність його збалансування. До цієї групи відноситься одинадцять показників. Розрахуємо коефіцієнт фінансової незалежності, скориставшись формулою 1.1. Результат розрахунку наведено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Розрахунок коефіцієнта фінансової незалежності (Кнез) для
ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	-1260040 / 3924682	-0,32
2022	-400524 / 5071435	-0,08
2023	319292 / 5860243	0,05

Аналіз коефіцієнта фінансової незалежності вказує на те, що ТОВ «Сандора» має значну залежність від зовнішніх кредиторів і не може повністю покривати свої фінансові потреби за рахунок власних коштів, що свідчить про певний рівень нестійкості в фінансовому положенні. Проте за останні три роки спостерігалася тенденція зростання власного капіталу та активів підприємства, що свідчить про правильно обрану стратегію розвитку компанії. Все ж таки досягнення нормативного показника, який знаходиться у діапазоні 0,5-0,8, вимагатиме подальших зусиль з боку компанії.

Розрахуємо коефіцієнт фінансового ризику за формулою 1.2. Результат розрахунку наведено в табл. 2.8.

Розрахунок коефіцієнта фінансового ризику (Кф.р) для
ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	$(2769745+2414977) / -1260040$	-4,11
2022	$(2394133+3077826) / -400524$	-13,66
2023	$(2837441+2703510) / 319292$	17,35

Сума позичених коштів визначається як загальна сума довгострокових та короткострокових зобов'язань підприємства. Аналіз фінансових даних ТОВ «Сандора» вказує на те, що протягом останніх трьох років зобов'язання компанії зросли, що має негативний вплив на загальну фінансову діяльність. З іншого боку, власний капітал відзначався стрімким зростанням, що є позитивним сигналом. Збільшення зобов'язань вносить додатковий фінансовий ризик та підвищує ймовірність неможливості погашення боргів, що збільшує загальний ризик банкрутства.

Розраховуємо коефіцієнт маневреності власного капіталу за формулою 1.3. Результат розрахунку наведено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Розрахунок коефіцієнта маневреності власного капіталу (Кман) для
ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	$(-1260040-1713475) / (-1260040)$	2,36
2022	$(-400524-2665646) / (-400524)$	7,66
2023	$(319292-2969749) / (319292)$	-8,3

Власні оборотні кошти – це сума, яка обчислюється шляхом віднімання власного капіталу від необоротних активів підприємства. Чим вищий коефіцієнт маневреності власного капіталу, тим сприятливіший фінансовий стан компанії. Це свідчить про здатність підприємства гнучко реагувати на різноманітні зміни. З урахуванням ТОВ «Сандора» можна зауважити, що у 2021 та 2022 роках цей показник показував позитивні значення та тенденцію до зростання. Проте у 2023 році він мав від'ємне значення, конкретно -8,3, що

свідчить про погіршення фінансового стану компанії внаслідок певних обставин, можливо, спричинених кризою, що призвела до зменшення попиту та обсягів виробництва їх продукції.

Розрахуємо коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних коштів за формулою 1.4. Результат розрахунку наведено в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Розрахунок коефіцієнта співвідношення оборотних та необоротних коштів (Ко/н) для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	3924682 / 1713475	1,29
2022	5071435 / 2665646	0,90
2023	5860243 / 2969749	0,97

Чим більший коефіцієнт оборотності до необоротних коштів, тим вигідніше для підприємства, оскільки це свідчить про його можливість гнучко розподіляти активи, перетворюючи оборотні кошти на необоротні та навпаки. Це особливо актуально для інноваційно-активних компаній, оскільки такий «взаємозаміщення» може допомогти стабілізувати фінансову діяльність після впровадження нововведень.

Розрахуємо коефіцієнт співвідношення загальних зобов'язань та сумарних активів підприємства за формулою 1.5. Результат розрахунку наведено в табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Розрахунок коефіцієнта співвідношення загальних зобов'язань та сумарних активів (Кз.з.) для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	2769745+2414977 / 3924682	1,32
2022	2394133+3077826 / 5071435	1,08
2023	2837441+2703510 / 5860243	0,95

Коефіцієнт відношення загальних зобов'язань до сумарних активів у ТОВ «Сандора» демонструє високий рівень, що свідчить про значну кількість зобов'язань перед зовнішніми кредиторами. Однак спостерігається позитивна

тенденція до зменшення частки зобов'язань в структурі активів підприємства; за останні три роки цей показник скоротився на 28%.

Розрахуємо коефіцієнт співвідношення довгострокових зобов'язань до активів підприємства за формулою 1.6. Результат розрахунку наведено в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Розрахунок коефіцієнта співвідношення довгострокових зобов'язань до активів (Кд.з.) для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	2769745 / 3924682	0,71
2022	2394133 / 5071435	0,47
2023	2837441 / 5860243	0,48

У 2021 році коефіцієнт довгострокових зобов'язань до активів у ТОВ «Сандора» склав 71%, що є високим для інноваційно-активного підприємства. Проте у 2022 та 2023 роках цей показник зменшився до 47% і 48% відповідно. Зменшення значення цього коефіцієнта свідчить про підвищення фінансової стійкості компанії протягом останніх трьох років.

Розрахуємо коефіцієнт співвідношення довгострокових зобов'язань і довгострокових (необоротних) активів за формулою 1.7. Результат розрахунку наведено в табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Розрахунок коефіцієнта співвідношення довгострокових зобов'язань і довгострокових (необоротних) активів (Кд.з.д.а.) для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	2769745 / 1713475	1,62
2022	2394133 / 2665646	0,90
2023	2837441 / 2969749	0,96

Скорочення коефіцієнта співвідношення довгострокових зобов'язань та необоротних активів показує на скорочення залежності ТОВ «Сандора» від зовнішніх інвесторів, а також про стійку стратегію зростання фінансово-

господарської діяльності фірми.

Розрахуємо коефіцієнт покриття відсотків за формулою 1.8. Результат розрахунку наведено в табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Розрахунок коефіцієнта покриття відсотків (К%)
для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	160234 / 44240	3,62
2022	732772 / 95421	6,45
2023	-284068 / 22577	-12,58

Коефіцієнт покриття відсотків має важливе значення для інноваційно-активних підприємств, оскільки він привертає значну увагу зовнішніх кредиторів, що розглядають можливість інвестування власних коштів у компанію. У випадку ТОВ «Сандора» в 2021 та 2022 роках цей показник залишався в межах норми. Однак у 2023 році, через втрати від діяльності, він вказує на те, що підприємство не має достатнього прибутку для покриття відсотків за користування кредитом.

Другий етап аналізу передбачає розрахунок ліквіднісних показників, які відображають спроможність підприємства своєчасно виплачувати свої зобов'язання. До цього розділу входять три показники: поточна ліквідність, критична ліквідність та абсолютна ліквідність.

Розрахуємо коефіцієнт поточної ліквідності за формулою 1.12. Результат розрахунку наведено в табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Розрахунок коефіцієнта поточної ліквідності (Кпот.л.)
для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	2414977 / 2211207	0,92
2022	3077826 / 2405931	0,78
2023	2703510 / 2890494	1,07

Проведений аналіз вказує на недостатній рівень поточної ліквідності у ТОВ «Сандора», що свідчить про те, що підприємство не може забезпечити достатню кількість оборотних активів для покриття поточних зобов'язань. Тільки у 2022 році компанія практично наблизилась до норми, щоб бути ліквідною.

Розрахуємо коефіцієнт критичної ліквідності за формулою 1.13. Результат розрахунку наведено в табл. 2.16.

Таблиця 2.16

Розрахунок коефіцієнта критичної ліквідності (Ккрит.л.)
для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	(2414977-733820) / 2211207	0,61
2022	(3077826-735213) / 2405931	0,54
2023	(2703510-838492) / 2890494	0,76

Аналіз коефіцієнта критичної ліквідності показує, що у 2021 та 2022 роках підприємство мало недостатній рівень, оскільки норма становить 0,7-0,8. Проте у 2023 році ТОВ «Сандора» досягла достатнього рівня критичної ліквідності, що свідчить про здатність компанії покривати свої поточні зобов'язання оборотними активами, за винятком запасів.

Розрахуємо коефіцієнт абсолютної ліквідності за формулою 1.14. Результат розрахунку наведено в табл. 2.17.

Таблиця 2.17

Розрахунок коефіцієнта абсолютної ліквідності (Кабс.л.)
для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	14385 / 2211207	0,01
2022	47699 / 2405931	0,02
2023	403358 / 2890494	0,15

Аналіз коефіцієнта абсолютної ліквідності показує, що протягом останніх трьох років у підприємства був недостатній рівень, оскільки норма, за думкою багатьох науковців, становить 0,2-0,35. Це свідчить про те, що наявних

грошових коштів компанії може бути недостатньо для покриття поточних зобов'язань. Проте, враховуючи практичний підхід Мінфіну, який вважає, що цей коефіцієнт повинен бути більше 0, оскільки малоімовірно, що всі кредитори одночасно вимагатимуть сплати заборгованості, можна вважати, що коефіцієнт абсолютної ліквідності для ТОВ «Сандора» є на достатньому рівні.

Далі, третім етапом аналізу є розрахунок показників (формула 1.15), які вказують на рівень запасів підприємства, що також характеризує його фінансову стійкість (табл. 2.18).

Таблиця 2.18

Розрахунок коефіцієнта забезпеченості запасами (Кз.з.)
для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	$(-1260040-1713475) / 737820$	-4,05
2022	$(-400524-2665646) / 735213$	-4,17
2023	$(319292-2969749) / 838492$	-3,16

Отже, можна зазначити, що у ТОВ «Сандора» недостатньо власних оборотних коштів, що вказує на кризову фінансову стійкість та підкреслює необхідність зміни стратегії фінансово-господарської діяльності компанії.

Для проведення четвертого етапу аналізу потрібно розрахувати запас фінансової стійкості нашого об'єкта дослідження за формулою 1.17. Також для визначення цього показника буде необхідно розрахувати точку беззбитковості у грошовій формі за формулою 2.1 [30].

$$\text{Точка беззбитковості} = (\text{Виручка} \cdot \text{ПВ}) / (\text{Виручка} - \text{ЗВ}) \quad (2.1)$$

де ПВ – постійні витрати, ЗВ – змінні витрати.

Результати розрахунку рівня запасу фінансової стійкості наведені у табл. 2.19.

Рівень фінансової стійкості у ТОВ «Сандора» виявляється на середньому рівні, демонструючи позитивну динаміку: у 2021 році становив 39%, у 2022 році – 44%, та в 2023 році – 45%. Цей показник ілюструє захищеність підприємства в умовах можливих негативних сценаріїв, таких як зростання вартості сировини чи зменшення попиту на ринку.

Таблиця 2.19

Розрахунок рівня запасу фінансової стійкості (ЗФС)
для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	(9744262-5940715) / 9744262	0,39
2022	(10404098-5811327) / 10404098	0,44
2023	(10341642-5695557) / 10341642	0,45

Другими словами, запас фінансової стійкості визначає можливість компанії ефективно реагувати на виклики, такі як зменшення обсягів виробництва.

Наступним етапом є п'ятий, аналіз бізнес-ризиків, який визначається через маржинальний дохід та операційний важіль.

Результати розрахунку за формулами 1.18 та 1.19 наведені у табл. 2.20 і табл. 2.21.

Таблиця 2.20

Розрахунок маржинального доходу
для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	3979574,4 + 111581	4091155,4
2022	4003682,9 + 593229	4596911,9
2023	3941089,4 + (-302480)	3638609,4

Розрахунок операційного важеля для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр. представлено у табл. 2.21.

Таблиця 2.21

Розрахунок операційного важеля
для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	4091155,4 / 111581	36,67
2022	459611,9 / 593229	7,75
2023	3638609,4 / (-302480)	-12,03

Отже, можемо відзначити, що маржинальний дохід ТОВ «Сандора» від 2021 до 2022 року зріс на 505756,5 тис. грн., або 12,36%, а в 2023 році

порівняно з 2022 роком зменшився на 958302,5 тис. грн., або 20,84%. Ця динаміка свідчить про нестабільні обсяги чистого прибутку компанії, які визначаються різними факторами, такими як обсяги виробництва, собівартість продукції, витрати на збут та інші.

Щодо операційного важіля, відзначається виражена тенденція до зниження його впливу. Відзначаються різкі коливання: в 2022 році відбулося зменшення на 78,9%, в 2023 році - на 55,23%. Зменшення рівня операційного важіля свідчить про зниження бізнес-ризиків підприємства.

Фінансовий ризик визначається співвідношенням власних та позичених коштів [8; 24]. Результати розрахунку фінансового ризику представлені у табл. 2.22.

Таблиця 2.22

Розрахунок фінансового ризику
для ТОВ «Сандора» за 2021-2023 рр.

Рік	Розрахунок	Результат
2021	-453435/ (2769745+2414977)	-0,1
2022	-13112951/ (2394133+3077826)	-0,2
2023	-2650457 / (2837441+2703510)	-0,5

Розгляд фінансового ризику для ТОВ «Сандора» вказує на низький обсяг власних коштів, що спричиняє збільшення фінансового ризику. Таким чином, необхідно розробити стратегію та знаходити шляхи для підвищення рівня власних коштів.

Узагальнити результат оцінювання фінансової стійкості підприємства ТОВ «Сандора» можна в табл. 2.23.

Таблиця 2.23

Форма оціночної шкали показників фінансової стійкості
ТОВ «Сандора» за 2023 рік

Критерії оцінки	Надійно	Достатньо	Критично
1	2	3	4
Структура капіталу			
Ліквідність			
Коефіцієнт забезпеченості запасами			
Запас фінансової стійкості, %			

Продовження таблиці 2.23

1	2	3	4
Врахування бізнес-ризиків			
в т.ч операційного важеля			
Врахування фінансового ризику			

Враховуючи вищезазначені показники фінансової стійкості підприємство ТОВ «Сандора» може обрати собі інноваційну стратегію (табл. 2.24).

Таблиця 2.24

Тип інноваційної стратегії в залежності від рівня
фінансової стійкості ТОВ «Сандора»

Стратегії	Тип інноваційної стратегії підприємства		
	Агресивна	Помірна	Нейтральна
Рівень фінансової стійкості за шкалою	Надійно	Достатньо	Критично

Отже, ТОВ «Сандора» за семиох критеріїв оцінки виявило три критичні показники (структура капіталу, коефіцієнт забезпеченості запасами, фінансовий ризик), три достатні показники (ліквідність, запас фінансової стійкості, бізнес-ризик) і один надійний показник (операційний важіль).

З нашої точки зору, ТОВ «Сандора» має вибрати помірну інноваційну стратегію, оскільки в інноваційно-активних підприємств різний рівень фінансової стійкості в різні періоди часу. Великі витрати на інновації можуть знизити загальну стійкість підприємства, але це не критично впливає на його діяльність. Завдяки вдало налаштованій системі розвитку, ТОВ «Сандора» утримує лідерські позиції на ринку, забезпечує прибутковість бізнесу та зберігає високу репутацію в своїй галузі, як на національному, так і на міжнародному рівні.

Проте, помірна інноваційна стратегія має бути ретельно структурованою, позначаючи, що підприємство не готове вкладати великі суми в ризиковані проекти. У разі розгляду таких проектів вони повинні пройти детальний аналіз, щоб визначити, як вони вплинуть на економічну та фінансову діяльність компанії. Зокрема, рекомендується розглядати поліпшувальні стратегії, які позитивно впливають на виробничі процеси, не кардинально змінюючи їх.

Також можна розглядати нейтральну стратегію інноваційного розвитку, яка передбачає впровадження мінімальних інновацій, які не є ризикованими і практично не впливають на діяльність компанії. Однак в цьому випадку може виникнути ризик втрати лідерства на ринку, зменшення попиту та загальної зацікавленості споживачів. Такі стратегії дозволять ТОВ «Сандора» зосередити увагу на розширенні ринкових можливостей, стабілізувати фінансову діяльність, підтримувати високий рівень конкуренції та задовольняти споживачів якісною, смачною і безпечною продукцією.

2.4. Напрями удосконалення системи забезпечення фінансової стійкості підприємства

Дослідження вказує на прояви недостатньої фінансової стійкості у ТОВ «Сандора», що свідчить проти активного прийняття інноваційної стратегії для розвитку підприємства. Зазначається річне зменшення фінансової стійкості, включаючи впровадження інновацій, які вимагають значних витрат. Таким чином, головним завданням є визначення шляхів та проведення заходів з удосконалення управління фінансовою стійкістю компанії.

Для забезпечення фінансової стійкості та її подальшого підвищення у ТОВ «Сандора» слід вжити ряд заходів економічного плану:

1. Оптимізація власних та залучених коштів. Акцент слід зробити на пошуку оптимального балансу між власним та залученим капіталом для мінімізації фінансового ризику. Це можна здійснити збільшенням обсягу власних коштів, зокрема, через збільшення пайового капіталу, або шляхом поетапного переведення непокритого збитку в нерозподілений капітал. Другий шлях полягає в зменшенні витрат, таких як управлінський персонал, соціальні заходи, оплата невикористаних відпусток і т.д.

2. Покращення збутової діяльності через маркетинг. Необхідно активно впроваджувати маркетингові стратегії для покращення оборотності продукції. Рекламні кампанії, акції та інші маркетингові заходи можуть допомогти

зменшити запаси продукції на складі та зробити діяльність компанії більш прибутковою.

3. Збільшення грошових коштів. Шляхом реалізації невикористаних активів або їхньої здачі в оренду можна збільшити обсяг грошових коштів на поточних рахунках. Це підвищить рівень абсолютної ліквідності та збільшить імовірність повертання зовнішніх коштів.

4. Систематичний фінансовий аналіз. Важливо проводити аналіз фінансових показників не рідше, ніж раз на квартал. Це дозволить вчасно виявляти можливі ризики, реагувати на зміни у всіх сферах діяльності та приймати обґрунтовані рішення для подальшого розвитку підприємства.

Впровадження цих заходів сприятиме збереженню та підвищенню фінансової стійкості ТОВ «Сандора».

Керівництво ТОВ «Сандора» може впровадити систему заходів з метою забезпечення економічної стійкості підприємства, що включає в себе [34, с.59]:

- постійний моніторинг. Регулярний аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на діяльність компанії, для своєчасного виявлення змін та потенційних проблем;

- зменшення зовнішньої вразливості. Розробка стратегій та заходів для зменшення впливу зовнішніх чинників на ефективність підприємства;

- розробка підготовчих планів. Створення планів для реагування на можливі проблемні ситуації та проведення попередніх заходів для їхнього запобігання;

- впровадження практичних заходів у кризових ситуаціях. Використання планів дій при виникненні кризових ситуацій, прийняття ризикованих та нестандартних рішень для протидії розвитку кризи;

- координація та контроль. Забезпечення взаємодії всіх учасників, а також контроль за виконанням запланованих заходів та оцінка їхніх результатів.

Ці заходи допоможуть створити ефективний механізм реагування на виклики та зберегти стійкість підприємства в змінних умовах.

Управління будь-яким бізнесом базується на вмінні аналізувати минулі та поточні показники та прогнозувати майбутні фінансові результати підприємства. Прогнозування фінансового стану дозволяє підприємству обирати ефективну фінансову стратегію розвитку, встановлювати конкретні цілі для досягнення, планувати інноваційно-інвестиційну діяльність та інші аспекти. Процес прогнозування ґрунтується на аналізі попередніх фінансових результатів підприємства, виявленні відповідних тенденцій і закономірностей його функціонування [46, с.233].

Визначення рівня фінансової стійкості надає комплексну оцінку гнучкості підприємства для адаптації до зовнішнього та внутрішнього середовища та відображає його залежність від кредиторів та інвесторів. Тому, у даному дослідженні, значущим стає не лише визначення та аналіз фінансової стійкості, а й прогнозування цієї характеристики для майбутніх періодів.

Процес прогнозування фінансової стійкості складається з чотирьох ключових етапів, кожен з яких відіграє важливу роль у визначенні та забезпеченні ефективності стратегії підприємства [26; 45]:

1. Збір та обробка інформації. Перший етап передбачає систематичний аналіз інформації щодо фінансового стану підприємства. Це включає в себе обробку даних про прибутки, витрати, ліквідність, структуру капіталу та інші ключові показники.

2. Визначення та аналіз стійкості. Другий етап полягає в оцінці рівня фінансової стійкості підприємства. Важливо враховувати зміни в структурі капіталу, ліквідності та інших факторів, що впливають на фінансову стійкість.

3. Прогнозування фінансових показників. Третій етап передбачає розробку прогнозів для ключових фінансових показників підприємства на майбутній період. Це може включати прогнози щодо обсягів виробництва, реалізації продукції та розподілу ресурсів.

4. Визначення прогнозованого рівня стійкості. На четвертому етапі визначається прогнозований рівень фінансової стійкості на основі майбутніх показників. Це дозволяє оцінити ефективність стратегії та можливі зміни у

фінансовій стійкості підприємства.

Під час прогнозування фінансової стійкості ТОВ «Сандора» використовувався метод екстраполяції на основі аналізу динаміки аналітичних показників. Цей метод визнаний найбільш дослідженим та популярним, оскільки він дозволяє передбачати майбутні тенденції, ґрунтуючись на історичних даних та розвитку підприємства. Це важливий інструмент для формування найбільш обґрунтованих стратегій та управлінських рішень у сфері фінансів.

Наведемо основні аналітичні показники динамічного ряду, які використовуються в прогнозуванні [61, с.117]:

1) абсолютний ланцюговий приріст:

$$\Delta(y_i)_л = y_i - y_{i-1} \quad (2.1)$$

2) абсолютний базисний приріст:

$$\Delta(y_i)_в = y_i - y_1 \quad (2.2)$$

3) середній абсолютний приріст:

$$\bar{\Delta y} = (y_n - y_1) / (n-1) = (\sum_{i=1}^{n-1} \Delta(y_i)_л) / (n-1) \quad (2.3)$$

4) ланцюговий коефіцієнт росту:

$$k_{pi} = y_i / y_{i-1} \quad (2.4)$$

5) середній коефіцієнт росту:

$$\bar{k}_p = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} = \left(\frac{y_n}{y_1}\right)^{\frac{1}{n-1}} \quad (2.5)$$

де y_1 – початкове значення рівня динамічного ряду; y_n – останнє значення рівня динамічного ряду; y_i – будь-яке значення рівня динамічного ряду; n – кількість елементів динамічного ряду.

На основі наведених аналітичних залежностей прогнозне значення показника для певного майбутнього періоду можна визначити наступними способами [61, с.118]:

$$\hat{y}_{n+p} = y_n + \bar{\Delta y} \times p \quad (2.6)$$

$$\hat{y}_{n+p} = y_n \times (\bar{k}_p)^p \quad (2.7)$$

де $\hat{y}$ – прогнознi значення показника; p – величина горизонту прогнозу ($p = 1; 2; 3 \dots$).

Динамічний ряд протягом досліджуваних років для прогнозування за методом екстраполяції ТОВ «Сандора» відображений у табл. 2.25.

Таблиця 2.25

Систематизація необхідних даних для розрахунку прогнозованих значень методом екстраполяції у ТОВ «Сандора», тис. грн.

Показники	Роки		
	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Коефіцієнт фінансової незалежності (Кнез)	-0,32	-0,08	0,05
Коефіцієнт фінансового ризику (Кф.р.)	-4,11	-13,66	17,35
Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кман)	2,36	7,66	-8,30
Коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних коштів (Ко/н)	1,29	0,90	0,97
Коефіцієнт співвідношення загальних зобов'язань та сумарних активів (Кз.з)	1,32	1,08	0,95
Коефіцієнт співвідношення довгострокових зобов'язань до активів (Кд.з.)	0,71	0,47	0,48
Коефіцієнт співвідношення довгострокових зобов'язань і довгострокових (необоротних) активів (Кд.з.д.а.)	1,62	0,90	0,96
Коефіцієнт покриття відсотків (К%)	3,62	6,45	-12,58
Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпот.л.)	0,92	0,78	1,07
Коефіцієнт критичної ліквідності (Ккрит.л.)	0,61	0,54	0,76
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кабс.л.)	0,01	0,02	0,15
Коефіцієнт забезпеченості запасами (Кз.з.)	-4,05	-4,17	-3,16
Запас фінансової стійкості (ЗФС)	0,39	0,44	0,45
Маржинальний дохід (МД)	4091155,4	4596911,9	3638609,4
Операційний важіль (ОВ)	36,67	7,75	-12,03
Фінансовий ризик (ФР)	-0,1	-0,2	-0,5

Отже, на основі вищезазначених формул розрахуємо прогнознi показники, які характеризують рівень фінансової стійкості ТОВ «Сандора» (табл. 2.26).

Серед передбачуваних показників, представлених у табл. 2.26, кілька коефіцієнтів виявили позитивну тенденцію та сприяють фінансовій стійкості підприємства ТОВ «Сандора». Зокрема, співвідношення довгострокових зобов'язань до активів, абсолютна ліквідність та запас фінансової стійкості вказують на підтримку. Проте інші показники перевищують норму або мають негативну тенденцію до зростання. Отже, рівень фінансової стійкості

залишається недостатнім для ефективної діяльності ТОВ «Сандора» без проведення оптимізаційних заходів.

Таблиця 2.26

Прогноз фінансових показників для визначення фінансової стійкості
ТОВ «Сандора» у 2024-2025 рр. (без врахування оптимізаційних заходів)

Показник	Середній абсолютний приріст, тис. грн.	Прогноз на основі середнього абсолютного приросту на 2024 рік, тис. грн.	Прогноз на основі середнього абсолютного приросту на 2025 рік, тис. грн.	Темп росту, %	
				в 2024 р. порівняно із 2023 р.	в 2025 р. порівняно із 2024 р.
(Кнез)	0,185	0,235	0,42	470,00	178,72
(Кф.р.)	10,73	28,08	38,81	161,84	138,21
(Кман)	-5,33	-13,63	-18,96	164,22	139,10
(Ко/н)	-0,16	0,81	0,65	83,51	80,25
(Кз.з)	-0,185	0,765	0,58	80,53	75,82
(Кд.з.)	-0,115	0,365	0,25	76,04	68,49
(Кд.з.д.а.)	-0,33	0,63	0,30	65,63	47,62
(К%)	-8,1	-20,68	-28,78	164,39	139,17
(Кпот.л.)	0,075	1,145	1,22	107,01	106,55
(Ккрит.л.)	0,075	0,835	0,91	109,87	108,98
(Кабс.л.)	0,07	0,22	0,29	146,67	131,82
(Кз.з.)	0,445	-2,715	-2,27	85,92	83,61
(ЗФС)	0,03	0,48	0,51	106,67	106,25
(МД)	-226273	3412336,4	3186063,4	93,78	93,37
(ОВ)	-24,35	-36,38	-60,73	302,41	166,93
(ФР)	-0,2	-0,7	-0,9	140,00	128,57

Критичними факторами, що суттєво знижують загальний рівень фінансової стійкості ТОВ «Сандора», є коефіцієнт фінансового ризику, що в десятки разів перевищує норму (0,25-1); відношення загальних зобов'язань до сумарних активів та довгострокових зобов'язань до довгострокових активів, які практично вдвічі перевищують норму; операційний важіль, що має тенденцію до зниження, хоча він мав би зростати.

У наступній табл. 2.27 буде проаналізовано, як зміняться фінансові показники, що визначають фінансову стійкість підприємства ТОВ «Сандора» після впровадження запропонованих у даній роботі комплексу оптимізаційних заходів.

Таблиця 2.27

Прогноз фінансових показників для визначення фінансової стійкості
ТОВ «Сандора» у 2024-2025 рр. із врахуванням оптимізаційних заходів

Показник	2023 рік	Прогноз на 2024 рік	Прогноз на 2025 рік	Темп росту, %	
				в 2024 р. порівняно із 2023 р.	в 2025 р. порівняно із 2024 р.
(Кнез)	0,05	0,09	0,15	180,00	166,67
(Кф.р.)	17,35	15,31	11,71	88,24	76,49
(Кман)	-8,3	8,54	8,71	-102,89	101,99
(Ко/н)	0,97	1,07	1,12	110,31	104,67
(Кз.з)	0,95	0,8	0,72	84,21	90,00
(Кд.з.)	0,48	0,485	0,5	101,04	103,09
(Кд.з.д.а.)	0,96	0,93	0,87	96,88	93,55
(К%)	-12,58	2,01	3,53	-15,98	175,62
(Кпот.л.)	1,07	1,25	1,36	116,82	108,80
(Ккрит.л.)	0,76	0,78	0,8	102,63	102,56
(Кабс.л.)	0,15	0,18	0,2	120,00	111,11
(Кз.з.)	-3,16	-2,54	-2,01	80,38	79,13
(ЗФС)	0,45	0,46	0,51	102,22	110,87
(МД)	3638609,4	3646758	3649967	102,22	100,09
(ОВ)	-12,03	-5,04	1,53	41,90	-30,36
(ФР)	-0,5	-0,65	-0,54	130,00	83,08

Важливо відзначити, що головною проблемою, що впливала на фінансову стійкість ТОВ «Сандора», була дисбалансована структура капіталу, яка визначається першими восьми показниками у табл. 2.26. Суттєве поліпшення спостерігається у коефіцієнтах фінансової незалежності, маневреності капіталу, відношенні зобов'язань до активів та покритті відсотків.

Отже, завдяки впровадженню рекомендаційних заходів щодо оптимізації структури капіталу за методом мінімізації фінансових ризиків, ТОВ «Сандора» змогло підняти рівень стійкості з критичного до достатнього. Для досягнення надійної структури капіталу потрібно ще вдосконалити показники фінансової незалежності, фінансових ризиків і співвідношення зобов'язань до активів. Проте слід враховувати, що навіть у разі досягнення такої структури, це буде короточасний обмежений період, коли інвестиційно-інноваційна активність компанії буде лише у стадії планування, а не на активному етапі.

Під час аналізу відзначається, що найвищі показники стосуються

можливості фінансових ризиків, і це вимагає найбільшої уваги. Причиною цього є значні обсяги залучених позикових коштів ззовні та відносно невелика кількість власного капіталу.

Експерти вказують, що рівень поточної ліквідності підприємства повинен бути більше 2, критична ліквідність має знаходитися в межах 0,7-0,8, абсолютна ліквідність – в межах 0,2-0,5. З огляду на ці вимоги, поточна ліквідність ТОВ «Сандора» має недостатній рівень, критична ліквідність в 2023 році в межах норми, а прогнозовані значення на 2024 та 2025 роки також будуть в межах норми. Абсолютна ліквідність досягне нормативу лише у 2025 році завдяки оптимізаційним заходам.

Запаси підприємства залишаються негативними як на протязі досліджуваних років, так і в майбутніх періодах, оскільки покращити їх до позитивного рівня за один-два роки виявляється неможливим.

Запас фінансової стійкості ТОВ «Сандора» в прогнозованих періодах покаже зростання на 2,22% та 10,87%, а у 2024 році він перейде з достатнього рівня в надійний, завдяки значному покращенню.

Отже, після аналізу та врахування запропонованих оптимізаційних заходів можна визначити, що загальний рівень фінансової стійкості ТОВ «Сандора» значно підвищиться, і підприємство можна буде вважати фінансово стійким.

Для підтвердження цього висновку докладніше проаналізуємо фінансову структуру підприємства. З використанням матриці фінансової рівноваги Ж. Франсона та І. Романа можна стверджувати, що ТОВ «Сандора» за належного управління фінансовою системою може перейти у квадрат «Стійкої рівноваги». Це передбачає створення правильного співвідношення між результатами фінансової та господарської діяльності. Зокрема, досягнення цієї рівноваги вимагатиме збільшення чистого грошового потоку від операційної та інвестиційної діяльності, зменшення сплачених відсотків, а також зменшення обсягів зобов'язань та фінансових витрат у фінансовій діяльності [66, с.174].

Отже, наведемо прогнозовані значення результатів фінансово-господарської діяльності ТОВ «Сандора» на 2024-2025 рр. у табл. 2.28.

Прогноз результатів фінансово-господарської діяльності

ТОВ «Сандора» на 2024-2025 рр.

Показник	2023 рік	Прогноз на 2024 рік	Прогноз на 2025 рік	Темп росту, %	
				в 2024 р. порівняно із 2023 р.	в 2025 р. порівняно із 2024 р.
1.Чистий рух коштів від операційної діяльності	698169	988360	1021547	141,56	103,36
2.Сплачені відсотки	-284931	-275218	-291546	96,59	105,93
3.Сплачений податок на прибуток	-18412	-25347	-29401	137,67	115,99
4.Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-743163	-702124	-641542	94,48	91,37
5.РГД (п.1+п.2+п.3+п.4)	-348337	-14329	59058	4,11	-412,16
6.Чистий рух коштів від фінансової діяльності	409904	359654	378569	87,74	105,26
7.РФД (пб.-п.2-п.3)	713247	660219	699516	92,57	105,95
8.РГФД (п.5+п.7)	364910	645890	758574	177,00	117,45

Отже, аналіз прогнозу фінансово-господарської діяльності вказує на те, що у 2024 році ТОВ «Сандора» залишатиметься в п'ятому квадраті матриці, що свідчить про нестійку фінансову рівновагу. Проте у 2025 році передбачається перехід у шостий квадрат матриці «Материнське суспільство», що вказує на надлишок ліквідних активів та можливість додаткового фінансування дочірніх підрозділів. Важливо відзначити позитивну тенденцію зростання чистого руху коштів від операційної та фінансової діяльності протягом прогнозованих років.

Щодо ключових показників, результати господарської діяльності значно зросли - у 2024 році на 334 008 тис. грн., а у 2025 році на 73 387 тис. грн. Це збільшення в основному обумовлено зростанням доходів від реалізації продукції. Зауважимо, що результати фінансової діяльності показують зниження в 2024 році на 50 250 тис. грн. та збільшення в 2025 році на 18 915 тис. грн. Ці зміни виникли внаслідок зменшення чистого руху коштів від фінансової діяльності, а також зростання обсягу сплачених відсотків та податку

на прибуток. Загалом ці зрушення призвели до підвищення результатів господарсько-фінансової діяльності - у 2024 році на 280 980 тис. грн. та у 2025 році на 112 684 тис. грн.

Таким чином, обґрунтований аналіз підтверджує, що запропоновані оптимізаційні заходи для покращення фінансової стійкості підприємства ТОВ «Сандора» надають можливість підприємству підвищити рівень фінансової стійкості та забезпечити успішний стійкий розвиток у майбутніх періодах.

Висновки до розділу 2

За результатами проведеної аналітичної оцінки формування та напрямів забезпечення фінансової стійкості підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що ТОВ «Сандора» - український виробник соків, нектарів, соковмісних продуктів, газованих напоїв та снєків. З 2007 року входить до складу PepsiCo. ТОВ «Сандора» є найбільшим в Україні виробником соків та сокової продукції. До структури компанії входять два виробничі комплекси у Миколаївській області: завод із переробки свіжих фруктів, овочів і виробництва соків в с. Миколаївське та завод із виробництва соків, газованих напоїв, холодного чаю та снєків у с. Мішково-Погорілове.

2. Встановлено, що протягом 2021-2023 років індекс Market Score виявив тенденцію до зниження. Незважаючи на це, позиція компанії на ринку та її місце на субринку залишалося сталим протягом останніх трьох років. Позитивні тенденції виявлені в частці у секторі, частці на субринку, та покращенні місця компанії в секторі (піднялась на 5 позицій). З іншого боку, спостерігається негативна динаміка в показниках, таких як частка ринку (зменшилась на 3,6%), абсолютний та відносний приріст виручки за рік (впав на 109,2 та 107,8% відповідно), абсолютний середнорічний приріст виручки за 3 роки (зменшився на 59%) та сукупний середнорічний темп зростання виручки за 3 роки (зменшився на 96,9%).

3. Аналіз показав, що у 2021 р. сукупні обсяги чистого доходу від збуту продукції ТОВ «Сандора» складала 9744262 тис.грн. Після певного зростання у 2022 р. до значення 10404098 тис.грн., у 2023 р. спостерігалось відповідне скорочення бізнесу порівняно з 2022 р. Водночас, у 2023 р. спостерігалось збільшення обсягів господарської діяльності (чистого доходу) на 597380 тис.грн., або на 6,13 %, що становило 10341642 тис.грн. Валовий прибуток, також мав тенденцію до підвищення за досліджуваний період на 666973 тис.грн., або на 26,18 %, що складало 3214898 тис.грн. у 2023 р. Чистий

прибуток ТОВ «Сандора» у 2023 р. мав негативне значення (збіток) в розмірі (-302480) тис.грн., що на 414061 тис.грн., або у 3,71 рази менше, ніж у 2021 р.

4. Обґрунтовано, що ТОВ «Сандора» має вибрати помірну інноваційну стратегію, оскільки в інноваційно-активних підприємств різний рівень фінансової стійкості в різні періоди часу. Великі витрати на інновації можуть знизити загальну стійкість підприємства, але це не критично впливає на його діяльність. Завдяки вдало налаштованій системі розвитку, ТОВ «Сандора» утримує лідерські позиції на ринку, забезпечує прибутковість бізнесу та зберігає високу репутацію в своїй галузі, як на національному, так і на міжнародному рівні.

5. Узагальнено, що завдяки впровадженню рекомендаційних заходів щодо оптимізації структури капіталу за методом мінімізації фінансових ризиків, ТОВ «Сандора» змогло підняти рівень стійкості з критичного до достатнього. Для досягнення надійної структури капіталу потрібно ще вдосконалити показники фінансової незалежності, фінансових ризиків і співвідношення зобов'язань до активів. Проте слід враховувати, що навіть у разі досягнення такої структури, це буде короткочасний обмежений період, коли інвестиційно-інноваційна активність компанії буде лише у стадії планування, а не на активному етапі.

6. Аналіз прогнозу фінансово-господарської діяльності вказує на те, що у 2024 році ТОВ «Сандора» залишатиметься в п'ятому квадраті матриці, що свідчить про нестійку фінансову рівновагу. Проте у 2025 році передбачається перехід у шостий квадрат матриці «Материнське суспільство», що вказує на надлишок ліквідних активів та можливість додаткового фінансування дочірніх підрозділів. Важливо відзначити позитивну тенденцію зростання чистого руху коштів від операційної та фінансової діяльності протягом прогнозованих років.

7. Обґрунтований аналіз підтверджує, що запропоновані оптимізаційні заходи для покращення фінансової стійкості підприємства ТОВ «Сандора» надають можливість підприємству підвищити рівень фінансової стійкості та забезпечити успішний стійкий розвиток у майбутніх періодах.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження формування та забезпечення фінансової стійкості підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що фінансова стійкість підприємства є однією з ключових та важливих складових, яка визначає його інноваційну активність, а також є необхідною умовою для успішної інноваційної діяльності. Основою фінансової стійкості вітчизняних інноваційно-активних підприємств є їх здатність адаптуватися до змін у ринковому середовищі, ефективно конкурувати в умовах високої конкуренції та використовувати наявні матеріальні ресурси відповідно до своїх потреб та очікувань ринку.

2. Узагальнено, що управління фінансовою стійкістю підприємства - це система стратегічних та оперативних заходів, спрямованих на досягнення та збереження стабільності фінансових показників підприємства в умовах змінного економічного середовища. Цей процес включає у себе чітке визначення цілей та завдань, розробку ефективних стратегій управління, а також прийняття оперативних та стратегічних фінансових рішень для забезпечення стабільності та розвитку підприємства в довгостроковій перспективі.

3. Обґрунтовано, що забезпечення фінансової стійкості підприємства базується на ретельному вивченні й адаптації цих концептуальних принципів до конкретних умов та характеристик підприємства. Це включає в себе правильне управління фінансовими ресурсами, адекватне реагування на ризики, вивчення ринкових тенденцій, та впровадження стратегій, спрямованих на забезпечення стабільності та упевненості в фінансовому майбутньому підприємства.

4. Встановлено, що оцінка фінансової стійкості підприємства має велике значення для загального управління та ефективного функціонування компанії. Проведення оцінки фінансового стану важливо не лише для підприємств, що вже займаються інноваційною діяльністю, але й для тих, які лише планують

впроваджувати інновації у свою діяльність. Цей процес не тільки дозволяє визначити поточний фінансовий стан підприємства, але й служить індикатором, чи є доцільним рухатись у напрямку інновацій. Методика оцінювання фінансової стійкості підприємства включає в себе аналіз різних аспектів, таких як структура капіталу, ліквідність, рівень забезпеченості запасами, фінансовий резерв та урахування ризиків.

5. Визначено, що ТОВ «Сандора» - український виробник соків, нектарів, соковмісних продуктів, газованих напоїв та снєків. З 2007 року входить до складу PepsiCo. ТОВ «Сандора» є найбільшим в Україні виробником соків та сокової продукції. До структури компанії входять два виробничі комплекси у Миколаївській області: завод із переробки свіжих фруктів, овочів і виробництва соків в с. Миколаївське та завод із виробництва соків, газованих напоїв, холодного чаю та снєків у с. Мішково-Погорілове.

6. Встановлено, що протягом 2021-2023 років індекс Market Score виявив тенденцію до зниження. Незважаючи на це, позиція компанії на ринку та її місце на субринку залишалося сталим протягом останніх трьох років. Позитивні тенденції виявлені в частці у секторі, частці на субринку, та покращенні місця компанії в секторі (піднялась на 5 позицій). З іншого боку, спостерігається негативна динаміка в показниках, таких як частка ринку (зменшилась на 3,6%), абсолютний та відносний приріст виручки за рік (впав на 109,2 та 107,8% відповідно), абсолютний середнорічний приріст виручки за 3 роки (зменшився на 59%) та сукупний середнорічний темп зростання виручки за 3 роки (зменшився на 96,9%).

7. Аналіз показав, що у 2021 р. сукупні обсяги чистого доходу від збуту продукції ТОВ «Сандора» складали 9744262 тис.грн. Після певного зростання у 2022 р. до значення 10404098 тис.грн., у 2023 р. спостерігалось відповідне скорочення бізнесу порівняно з 2022 р. Водночас, у 2023 р. спостерігалось збільшення обсягів господарської діяльності (чистого доходу) на 597380 тис.грн., або на 6,13 %, що становило 10341642 тис.грн. Валовий прибуток, також мав тенденцію до підвищення за досліджуваний період на 666973

тис.грн., або на 26,18 %, що складало 3214898 тис.грн. у 2023 р. Чистий прибуток ТОВ «Сандора» у 2023 р. мав негативне значення (збіток) в розмірі (-302480) тис.грн., що на 414061 тис.грн., або у 3,71 рази менше, ніж у 2021 р.

8. Обґрунтовано, що ТОВ «Сандора» має вибрати помірну інноваційну стратегію, оскільки в інноваційно-активних підприємств різний рівень фінансової стійкості в різні періоди часу. Великі витрати на інновації можуть знизити загальну стійкість підприємства, але це не критично впливає на його діяльність. Завдяки вдало налаштованій системі розвитку, ТОВ «Сандора» утримує лідерські позиції на ринку, забезпечує прибутковість бізнесу та зберігає високу репутацію в своїй галузі, як на національному, так і на міжнародному рівні.

9. Узагальнено, що завдяки впровадженню рекомендаційних заходів щодо оптимізації структури капіталу за методом мінімізації фінансових ризиків, ТОВ «Сандора» змогло підняти рівень стійкості з критичного до достатнього. Для досягнення надійної структури капіталу потрібно ще вдосконалити показники фінансової незалежності, фінансових ризиків і співвідношення зобов'язань до активів. Проте слід враховувати, що навіть у разі досягнення такої структури, це буде короткочасний обмежений період, коли інвестиційно-інноваційна активність компанії буде лише у стадії планування, а не на активному етапі.

10. Аналіз прогнозу фінансово-господарської діяльності вказує на те, що у 2024 році ТОВ «Сандора» залишатиметься в п'ятому квадраті матриці, що свідчить про нестійку фінансову рівновагу. Проте у 2025 році передбачається перехід у шостий квадрат матриці «Материнське суспільство», що вказує на надлишок ліквідних активів та можливість додаткового фінансування дочірніх підрозділів. Важливо відзначити позитивну тенденцію зростання чистого руху коштів від операційної та фінансової діяльності протягом прогнозованих років.

11. Обґрунтований аналіз підтверджує, що запропоновані оптимізаційні заходи для покращення фінансової стійкості підприємства ТОВ «Сандора» надають можливість підприємству підвищити рівень фінансової стійкості та забезпечити успішний стійкий розвиток у майбутніх періодах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення. Актуальні проблеми економіки. 2018. № 9. С. 92–100.
2. Ареф'єва О.В. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи з її забезпечення. Актуальні проблеми економіки. 2018. № 8. С. 83–90.
3. Батрак О. В. Методичні положення та методика діагностики фінансового стану підприємства. Формування ринкових відносин в Україні. 2019. № 10 (137). С. 104–107.
4. Беренда Н.І., Редзюк Т.Ю., Ворона К.В. Управління структурою капіталу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Вип.19, ч.1. 2018. С. 14-18.
5. Бікусув А.А., Борісова. Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю : зб. матер. ІV Всеукраїнської науково-практичної конференції. 2019. 544 с.
6. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2015. 592 с.
7. Бойчик І.М. Економіка підприємства: навч. посіб. К.: Атіка, 2014. 480 с.
8. Горова О.О. Аналіз стратегічних альтернатив підприємства на основі позиціонування в матриці фінансової рівноваги. Управління розвитком. 2023. № 18. С. 110–114.
9. Грабовецький Б.Є. Основи економічного прогнозування.: навч. посібник. Вінниця: ВФ Танг. 2017. 209 с.
10. Григораш Т.Ф. Середньозважена вартість капіталу: особливості розрахунку в Україні та у світі. Бізнесінформ. Вип. №11. 2016. С. 281-286.
11. Дем'яненко М.Я. Фінансовий словник-довідник. К.: ІАЕУААН, 2013. 507 с.
12. Державна служба статистики України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
13. Слецьких С.Я. Удосконалення процесу управління фінансово стійким

розвитком промислового підприємства. Економіка промисловості. 2022. №3. С. 74-80.

14. Журавльова О.Є. Фінансова стійкість підприємства: теорія і практика. Формування ринкової економіки. 2019. № 22. С. 523-530.

15. Ільїна К. Аналіз фінансового потенціалу стійкості інноваційного підприємства. Вісник Львів. Вип.41. URL: http://prima.lnu.edu.ua/faculty/ekonom/Visnyk_Econom/2009_41/202-212.pdf

16. Карпенко Н. В. Економічна діагностика: навч.-метод. посіб. Київ: АПСВТ, 2014. 109 с.

17. Ковальчук Т.І., Цивак Ю.Ю. Оцінка фінансової стійкості підприємства. Інноваційна економіка. Науково-виробничий журнал. 2022. №2. С. 48-53.

18. Козлова О.С. Методика оцінки фінансової стійкості підприємства. Молодий вчений. 2017. №10. С. 914-918.

19. Корнєва Н.О., Шаповалова І.О. Шляхи покращення фінансового стану підприємств. Економічні науки. Вип. 5.1 (97). 2018. 55-60 с.

20. Косарева І.П., Бут А.С. Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства. Економічні науки. 2017. №4. С. 678-682.

21. Костирко Л.А. Аналіз потенціалу фінансової в системі управління вартістю підприємства. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2015. № 4 (221). С. 122-129.

22. Костирко Л.А. Діагностика фінансово-економічної стійкості підприємства: монографія. Київ: Центр навчальної л-ри. 2016. 244 с.

23. Кравченко М. О., Лентовська М. А. Підходи до оцінювання фінансової стійкості інноваційно-активних підприємств. Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». 2022. Вип. 24. С. 34-39.

24. Кравченко М. О., Лентовська М. А. Принципи забезпечення фінансової стійкості інноваційно-активних підприємств. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи : збірник тез доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої тридцятиріччю факультету

менеджменту та маркетингу (м. Київ, 08 грудня 2022 р.). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. URL: <http://confmanagement.kpi.ua>

25. Кравченко М. О., Лентовська М. А. Проблеми забезпечення фінансової стійкості інноваційно-активних підприємств. Modern science: innovations and prospects : збірка тез XI Міжнародної науково-практичної конференції (Швеція, м. Стокгольм, 24-26 липня 2022 р.). Стокгольм, 2022. С. 224-228.

26. Кравченко М.О. Концептуальні основи управління фінансовою стійкістю підприємства. Економіка. №4 (111). URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/33714/11-Kravchenko.pdf?sequence=1>

27. Крайник О.П. Економіка підприємств: Навчальний посібник. Львів: „Інтелект –Захід”, 2017. 208 с.

28. Литвин Б. М. Фінансовий аналіз : навч посіб. Київ : Хай-Тек Прес, 2018. 336 с.

29. Ловінська І.Г. Фінансова стійкість організацій як індикатор економічного потенціалу. Фінанси, облік і аудит. 2014. № 1(23). С. 25–32.

30. Мамонтова Н.А. Фінансова стійкість акціонерних підприємств і методи її забезпечення (на прикладі підприємств харчової промисловості) : автореф. дис. канд. екон. уаук. Ін-т економ, прогн. НАН України. К., 2016. 59 с.

31. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27.06.97 р. № 81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97#Text>

32. Методичні рекомендації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: Лист ДПАУ від 27.01.98 р. № 759/10/20-2117. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/759/10/20-2117#Text>

33. Назарова Т. Ю., Гаврик А. А. Фінансова стійкість підприємства в сучасних умовах. Загальнодержавний науково-виробничий та інформаційний журнал: Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2021. № 5–6 (159–160). С. 44–51.

34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» від 29.11.1999 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від 31.12.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» від 27.06.2013 р. № 628. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>

38. Пабат О. В. Економічна безпека держави: інноваційні фактори : монографія. Львів : Інститут регіональних досліджень НАН України, 2012. 165 с.

39. Павленко О. П., Кожушко Д. В. Теоретичні аспекти оцінки фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств. Економічний простір. 2021. № 173. С. 76–80.

40. Павлюк Т. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства. Наука – виробництву. Науково-технічна конференція здобувачів вищої освіти. 2021. С. 115–118. URL: <http://www.kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/2021/4.pdf#page=115>.

41. Партин Г. О., Дідух О. В. Особливості впливу основних чинників на фінансову стійкість підприємства в умовах фінансово-економічної кризи. Наук. вісн. НЛТУ України: зб. наук.-техн. пр. 2020. Вип. 20.8. С. 275–279.

42. Плиса В.Й. Стратегія забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в економіці України : монографія. Львів : АТБ, 2019. 142 с.

43. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: Наказ МФУ від 26.01.2001 р. № 49/121. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01#Text>

44. Полькіна А.С. Формування фінансової стратегії та позиціонування металургійних підприємств із використанням матричного підходу. Управління

розвитком. 2019. № 18. С. 48–52.

45. Приймак І.І. Організація стратегічного управління суб'єктами господарювання в економіці України. Вісник Львівського університету. 2016. Вип.36. 143-147 с.

46. Приймук О., Філюк Ю. Методичні підходи щодо діагностики фінансового стану підприємства. Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління». 2016. Вип. 36. С. 231–240.

47. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

48. Пшик Б. І. Фінансова стабільність: сутність та особливості прояву. Вісник НТУ. 2017. №138. С. 91-96.

49. Салькова І.Ю., Санцевич В.А. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства. Економіка і суспільство. 2018. Вип. 16. С. 1008-1014.

50. Семенов А.Г. Формування стратегії забезпечення фінансової стійкості промислового підприємства. Держава та регіони. 2019. №4. С. 119-125.

51. Сініцин О. О. Характеристика методів регулювання та оптимізації структури капіталу корпорації. Електронний журнал «Ефективна економіка». Вип. №4. 2014. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2927>

52. Сініцин О.О. Фінансовий леверидж в управлінні структурою капіталу. Електронний журнал «Ефективна економіка». 2014. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3334>

53. Сладкевич В.П. Сучасний менеджмент організацій. К.: МАУП, 2017. 488 с.

54. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. К. : КНЕУ, 2013. 554 с.

55. Тищенко О. М. Моделювання оцінки та прогнозування фінансової стійкості підприємства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2019. № 640. С. 406–415.

56. Ткачук І.Г. Формування фінансової стратегії в системі управління.

Вісник ЖДТУ. 2018. № 2. С. 301–304.

57. ТМ «Сандора». Про компанію. URL:
<https://sites.google.com/site/bozhkosandoracom/home/pro-kompaniu-1>

58. ТОВ «Сандора». Youcontrol – онлайн сервіс перевірки компаній: вебсайт. URL:
<https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=13642431&tb=file#expressuniversal-file>

59. Товарна політика ТОВ «Сандора». URL:
<https://studfile.net/preview/9155098/page:5/>

60. Федонін О. С., Рєпіна І. М., Олексюк О. І.. Потенціал підприємства: формування та оцінка. К.: КНЕУ, 2004. 316 с.

61. Фролова Т. О. Фінансовий аналіз: навч.-метод. посібн. для самост. вивч. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2015. 253 с.

62. Хіт Р. Кризовий менеджмент для керівників / Р. Хіт ; пер. з англ. Р. Ткачук, С. Рябчук, Н. Мішеніна. К. : Всеуви́то, Наукова думка, 2012. 566 с.

63. Черниш С. С. Проблеми застосування методик аналізу фінансового стану на вітчизняних підприємствах. Інноваційна економіка. 2016. № 5. С. 142-146.

64. Шандова Н.В. Розробка механізму управління стійким розвитком підприємств машинобудування. Актуальні проблеми економіки. 2017. №2. С. 101-105.

65. Яловий Г.К., Бакеренко Н.П. Концептуальні підходи до визначення фінансової стійкості підприємства. URL:
<https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/5347/1/47.pdf>

66. Яцух О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2018. Том 29 (68). №3. С. 173-180.

ДОДАТКИ

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ «Сандора»			31.12.2021
Територія Миколаївська область		за ЄДРПОУ	22430008
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ		за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності Виробництво фруктових і овочевих соків		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	10.32
Адреса, телефон 57262, Україна, Миколаївська область, Вітовський район, село Миколаївське.			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2021 року	Форма №1	Код за ДКУД	1801001

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	719990	719990
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал в дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	8256	8256
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1674469	-1988286
Неоплачений капітал	1425		
Вилучиний капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	-946223	-1260040
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505	674	919
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2557234	2768826
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язання	1531		
резерв збитків або резерв належних витрат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	2557908	2769745
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		0
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	55768	78229
товари, роботи, послуги	1615	1452788	1887409
розрахунки з бюджетом	1620	8876	7388
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунки зі страхування	1625	2334	4776
розрахунки з оплати праці	1630	27884	23243
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1156	3552
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість за із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	44792	56356
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	273748	354024
Усього за розділом III	1695	1867346	2414977
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	3479031	3924682

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ «Сандора»			31.12.2022
Територія Миколаївська область		за ЄДРПОУ	22430008
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ		за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності Виробництво фруктових і овочевих соків		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	10.32
Адреса, телефон 57262, Україна, Миколаївська область, Вітовський район, село Миколаївське.			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2022 року	Форма №1	Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи :	1000	1760	1250
первісна вартість	1001	10076	2587
накопичена амортизація	1002	8316	1337
Незавершені капітальні інвестиції	1005	339310	200936
Основні засоби:	1010	1014912	2212188
первісна вартість	1011	2318164	3681153
знос	1012	1303252	1468965
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
знос	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	310183	170682
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервах	1065		
Інші необоротні активи	1090	47310	80590
Усього за розділом I	1095	1713475	2665604
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	733820	735213
Виробничі запаси	1101		
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1251881	1510888
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видами авансів	1130	48734	39576
з бюджетом	1135	9440	
у тому числі з податку на прибуток	1136	7925	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	14385	8576
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	107625	47699
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	6219	6664
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних витрат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	39103	57215
Усього за розділом II	1195	2211207	2405931
III. Необоротні активи отримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	3924682	5071435

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	719990	986277
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал в дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	8256	8256
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1988286	-1395057
Неоплачений капітал	1425		
Вилучиний капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	-1260040	-400524
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505	919	1775
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2768826	2392358
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язання	1531		
резерв збитків або резерв належних витрат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	2769745	2394133
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	294300
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	78229	56899
товари, роботи, послуги	1615	1887409	2134999
розрахунки з бюджетом	1620	7388	70971
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунки зі страхування	1625	4776	7211
розрахунки з оплати праці	1630	23243	32486
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	3552	5852
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість за із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	56356	61632
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	354024	413476
Усього за розділом III	1695	2414977	3077826
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	3924682	5071435

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ «Сандора»			31.12.2023
Територія Миколаївська область		за ЄДРПОУ	22430008
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ		за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності Виробництво фруктових і овочевих соків		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	10.32
Адреса, телефон 57262, Україна, Миколаївська область, Вітовський район, село Миколаївське.			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2023 року		Форма №1	Код за ДКУД
			1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи :	1000	1250	508
первісна вартість	1001	2587	2419
накопичена амортизація	1002	1337	1911
Незавершені капітальні інвестиції	1005	200936	354530
Основні засоби:	1010	2212188	2361055
первісна вартість	1011	3681153	4075969
знос	1012	1468965	1714914
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
знос	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	170682	152228
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервах	1065		
Інші необоротні активи	1090	80590	101428
Усього за розділом I	1095	2665604	2969749
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	735213	838492
Виробничі запаси	1101		
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1510888	1461958
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видами авансів	1130	39576	42548
з бюджетом	1135		8841
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8576	26595
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	47699	403358
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	6664	7030
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних витрат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	57215	70264
Усього за розділом II	1195	2405931	2890494
III. Необоротні активи отримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	5071435	5860243

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	986277	2008753
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал в дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	8256	8256
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1395057	-1697537
Неоплачений капітал	1425		
Вилучиний капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	-400524	319292
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505	1775	1798
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2392358	2835643
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язання	1531		
резерв збитків або резерв належних витрат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	2394133	2837441
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	294300	
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	56899	18680
товари, роботи, послуги	1615	2134999	2152998
розрахунки з бюджетом	1620	70971	8150
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунки зі страхування	1625	7211	5193
розрахунки з оплати праці	1630	32486	30973
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	5852	11488
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість за із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	61632	34189
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	413476	441839
Усього за розділом III	1695	3077826	2703510
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	5071435	5860243

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ «Сандора»		за ЄДРПОУ	31.12.2021
			22430008
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2021 рік			
	Форма №2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9744262	6347812
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	7196337	4358475
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	2547925	1989337
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	7235	10934
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	228785	176559
Витрати на збут	2150	1834833	1336231
Інші операційні витрати	2180	10176	5574
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визначення біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	481366	481907
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	34163	55871
Інші доходи	2240	3904	
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	342636	321598
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	20563	13376
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	160234	202804
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	48653	54772
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	111581	148032
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	111581	148032
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	4761123	3128957
Витрати на оплату праці	2505	1157338	774563
Відрахування на соціальні заходи	2510	476345	412256
Амортизація	2515	1723903	1065631
Інші операційні витрати	2520	1333635	742477
Разом	2550	9452344	6123884
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ «Сандора»		31.12.2022	
		за ЄДРПОУ	22430008
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2022 рік			
	Форма №2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	10404098	9744262
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	7239933	7196337
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	3164165	2547925
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	5800	7235
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	251124	228785
Витрати на збут	2150	2251161	1834833
Інші операційні витрати	2180	52043	10176
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визначення біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	615637	481366
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	499093	34163
Інші доходи	2240	7359	3904
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	344845	342636
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	44472	20563
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	732772	160234
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	139543	48653
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	593229	111581
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	593229	111581
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	4015654	4761123
Витрати на оплату праці	2505	1734224	1157338
Відрахування на соціальні заходи	2510	834265	476345
Амортизація	2515	2056907	1723903
Інші операційні витрати	2520	1091105	1333635
Разом	2550	9732155	9452344
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За звітний період
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ «Сандора»		31.12.2023	
		за ЄДРПОУ	22430008
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2023 рік			
	Форма №2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	10341642	10404098
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	7126744	7239933
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	3214898	3164165
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	7394	5800
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	324900	251124
Витрати на збут	2150	2322310	2251161
Інші операційні витрати	2180	14055	52043
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визначення біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	561027	615637
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	4662	499093
Інші доходи	2240	9235	7359
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	767853	344845
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	91139	44472
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-284068	732772
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	18412	139543
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-302480	593229
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-302480	593229
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	4542312	4015654
Витрати на оплату праці	2505	1965176	1734224
Відрахування на соціальні заходи	2510	954023	834265
Амортизація	2515	2156094	2056907
Інші операційні витрати	2520	366918	1091105
Разом	2550	9984523	9732155
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За звітний період
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		